...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 16 (7924)
ЯНВАРИИН 19
ЧЕТВЕРГ
1956 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб Советскэ Союзай арадай ажахын, хамагай түрүүн социалистическэ экономикын үндэhэ hуури мүн байhан хүндэ индустриин шэнэ хүсэтэ дэбжэлтые хараална. Энэ түсэбые бэелүүлгэ СССР-эй экономическа хүсэ шадалые, тэрэнэй hүр хүсэтэй оборонно шадабарииие саашадань бэхижүүлхэ, арадай жаргалта тэнюун байдалые нилээд дээшэлүүлхэ, советскэ культурые дэбжээхэ байна.

(СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектhээ).

КПСС-эй ЦК-гэй проект

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНУУД*)

V. Транспортын ба хэлхеэ-холбооной талаар

...эр замай шухала шэглэлнүүдтэ, илангаяа Ура... Сибириин, Уралhаа гаража Поволжиин райо... ошохо, Центрын ба Востогой, Центрhээ Дон..., Кавказай болон Дунда Азиин районуудтай ...замай харилсаа байгуулха шэглэлнүүдтэ, Дон...й түмэр замда поезднуудые бүри олоор ябуул...олгохо талаар шухала хүдэлмэри бэелүүлхэ.

...айлхада 6.500 километртэ гү, али табадахи та...элэйхидэ орходоо хоёр дахин ехээр шэнэ түмэр ...тэрэ тоодо Магнитогорск — Стерлитамак —Аб...ю гэhэн, Курган — Синарска — Красноуфим...йон гэhэн, Барнаул — Омск, Сталинск—Аба... Гурьев—Астрахань, Миасс—Учалы, Есиль — ...й гэhэн замуудые бариха. Гадна, шэнэ ба газар элдүүрилжэ байhан районуудта 935 ки...ртэ нарин харгытай түмэр зам бариха. Шэнэ ...лээр Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Рес...кын хоорондо харилсаа байгуулгые хангаха ...Атын район — Гүрэнэй хилэ гэhэн түмэр зам ...а.

...шаа ехээр шэрэдэг гол шухала шэглэлнүүдтэ ...далиг газарай харгынуудта тэрэшэлэн пасса...уудай олоор ябадаг түмэр замуудта, про...енна томо центрнүүдэй город шадарай ...огуудта ойрын 10 — 15 жэлэй турша соо ...ричествээр ябадаг зүдхэхы хүсэндэ дамжан ...ые бэелүүлхэ. Зургаадахи табанжэлдэ 8.100 ...етр утатай гү, али табадахи табанжэлэйхидэ ...оо 3,5 дахин ута электрифицированнэ зам ...алгада оруулха. Тиихэдээ, Москва — Куйбы... — Челябинск — Омск — Новосибирск — Ир... Москва — Харьков — Донбасс, Промыш...я — Белово, Ясиноватая — Пятихатка, Бело...ская—Сочи—Сухуми гэhэн шэглэлэй түмэр за... тэрэшэлэн томо городууд шадарай харгынуу...электричествээр ябадаг зүдхэхы хүсэндэ оруул...

...йлхада 6.600 километртэ гү, али табадахи ...элэйхидэ орходоо 40 процентээр ута хоёрдо..., тэрэ тоодо: Рязань — Рузаевка, Омск — Ва...—Свердловск—Пермь, Курган — Свердловск, —Оренбург—Кинель, Коноша — Котлас—Вор... Артышта—Алтайск, Вологда—Череповец, ...ул — Семипалатинск, Аппатиты — Сорокск ...шэглэлнүүдтэ, тэрэшэлэн Казанска түмэр за...участогуудта бариха.

...ционно замуудые юрэнхыдэнь нэмээжэ 1960 ...түмэр замай ашаглагдажа байдаг утынь ...процент хүрэтэр дээшэлүүлхэ. Станцинууд ...замай бэлшэрнүүдые hайжаруулан үр...э, вагонуудые илгадаг газарнуудые бариха ...ханизацилха талаар хүдэлмэри хэхэ. Үйлэд...н процессуудые саашадань автоматизацилха ...оор түмэр замуудые автоблокировконуудаар, ...тчерскэ централизацяар ба тухайлхада 15 ...н километр газарта автостопонуудаар ханга...үн 18 мянган стрелкэнүүдые электрическэ цен...зацяар хангаха. Түмэр замда радио холбоо ...дань хүгжөөхэ ба телевидени хэрэглэжэ ...хэ.

...ал ехэтэй хүдэлмэрииие, хамагай түрүүндэ зам ...арилха ба шэнэдхэн байгуулха хүдэлмэри, ...тээлтын ба буулгалгын хүдэлмэрииие ехээр ме...ацилжа, станцинуудтахи ашалга — буулгал... хүдэлмэри механизацилгые 1960 ондо ...оцент хүрэтэр дээшэлүүлхэ. Ашаанай вагоной ...э болзорые 5,3 сүүдхэ гү, али 15 процент хүрэ...хороохо; электровозой ябасые сүүдхэ соогоо ...зэргээр 550 километр хүрэтэр гү, али 41 про...эр, тепловозой—450 километр хүрэтэр гү, али ...оцентээр, паровозой—315 километр хүрэтэр гү, ...4 процентээр дээшэлүүлхэ. Ашаанай поездын ...зэргын шэгнүүрые ниитэ дээрэнь 2.200 тонно ...тэр гү, али 1955 онойхитой сасуулбал 25 про...ээр ехэ болгохо. Промышленна предприяти...а, гол мүрэнэй ба далайн портнуудта, тэрэ тоо...сть-Донецкэ портдо ошодог түмэр замай hалаа ...нуудые саашадань хүгжөөхэ, ашаа шэрэлгын ...нь үные тухайлхада 17 процентээр химдаруул...

...Гол мүрэнэй транспортаар эд товарай эрьесые ...йлхада 80 процентээр дээшэлүүлхэ. Түмэр зам ...н уhан зам хоёрые нэгэн доро хэрэглэжэ, ашаа ...элгэ саашадань хүгжөөлгые хангаха. Волгын, ...ын, Днепрын ба бусад гол мүрэнүүдэй гүнзэгы ...а шэнэ замуудые ашагладаг болохо, водохра...нилищинуудта судны ябаха эрхэ байдалда таара...р бүри ехэ хүсэтэй флот байгуулха.

...ол мүрэнэй транспортын портово-пристанскэ ...хын гээгдэлые усадхаха. Хамагай түрүүндэ ...а, Кама ба Сибириин гол мүрэнүүд дээрэ ...нууд болон пристаньнүүдые үргэдхэн hай...уулха. Усть-Донецкэ порт бариха, ашалга-буул...гын хүдэлмэридэ бүтээсэ ехэтэй механизмуудые ...глэдэг болохо; гол шухала портнуудта ашалга-...гын хүдэлмэрииие комплексноор механизацилха. ...анжэлэй турша соо гол мүрэнэй портнуудта 15 ...метр утатай механизированнэ причалнуудые ...глалгада оруулха.

...ан замууд дээрэ байдаг причалнуудые ...н ашаа буулгадаг урдын предприятинуудые ...адань хүгжөөхэ ба тэдэнииие шэнээр бариха. ...днаар ябадаг каналнуудые hайнаар хэрэг... болохо. Табанжэлэй турша соо ашаа ...лгые Москвагай нэрэмжэтэ каналаар ба Ста...й нэрэмжэтэ Беломорско-Балтийска каналаар ...хахад дахинhаа бага бэшээр, мүн Ленинэй ...мжэтэ Волго-Донской каналаар — гурба ...н дээшэлүүлхэ. Белая, Хойто Двина ба Вычегда мүрэнүүдтэ суднаар ябаха эрхэ байдал hайжаруулха, мүн Волга, Кама, Днепр ба Сибириин магистральна гол мүрэнүүдтэ автоматическа ба электрифицированнэ тэмдэгүүдые үргэнөөр хэрэглэн, навигационно эрхэ байдалые шэнэдхэн байгуулха талаар саашанхи хүдэлмэри ябуулха.

Түргэнөөр ябадаг суднануудые флодто нэмэжэ үгэхэ ба табанжэлэй турша соо Гол мүрэнэй флодой министерство хадаа, тухайлхада, хамта дээрээ 720 мянган мориной хүсэтэй буксирна ба ашаанай самоходно суднануудые, хамта дээрээ 2.245 мянган тонно ашаа дааха самоходно бэшэ суднануудые ба хамта дээрээ 180 мянган мориной хүсэтэй пассажирска суднануудые үгэхэ ябадал хангаха ёhотой.

Судна заhабарилдаг урдын предприятинуудые шэнэдхэн байгуулха, шэнэнүүдые бариха, флодой хүдэлмэрииие хангахын тулада гол мүрэнэй замай системын участогуудта заhабарилга—ашаглалгын базануудые эмхидхэхэ.

Ашаа шэрэжэ абаашалгые улам түргэдхэхэ, портнууд болон пристаньнүүдтэ суднануудай миин байлгые усадхан хороохо; 1955 онойхитой сасуулбал 1960 ондо гол мүрэнэй буксирна суднануудаар ашаа шэрэлгын талаар бүтээсыень 30 процентhээ доошо бэшээр, ашаанай самоходно суднануудаар—36 процентээр, самоходно бэшэ суднануудаар—33 процентээр дээшэлүүлхэ. Уhан замай транспортда ашаа шэрэлгын ба коммерческэ хүдэлмэри hайжаруулха, гол мүрэнэй транспортаар ашаа шэрүүлгэдэ министерствонүүд болон захиргаануудай анхаралые ехээр хандуулха. Ашаа шэрэлгын өөрын үные тухайлхада 21 процентээр химдаруулха.

Багахан гол мүрэнүүдые транспортаар ябалгада саашадань хэрэглэлгые ба эдэ мүрэнүүдээр ашаа шэрэлгые үргэдхэхэ.

3. Далайн транспортаар эд товар шэрэлгые тухайлхада 2,1 дахин дээшэлүүлхэ, Дальневосточно, Азово-Хара далайн, Хойто болон бусад бассейнүүдтэ ашаа шэрэлгые саашадань hайжаруулха, мүн экспортно-импортнэ ашаа шэрэлгэдэ өөhэдын хүсэ хэрэглэлгын удельнэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэрэшэлэн Хойто далайн замые саашадань хүгжөөхэ.

Далайн портнуудай хүгжэлтын техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэдэнэй суднануудые ябуулха шадабарииие ехэ болгохо. Портнуудта 10 мянган метр хүрэтэр утатай механизированнэ причалнуудые, 200 мянган квадратна метр талмайтай складуудые ашаглалгада оруулха. Ашаа буулгадаг ба тээдэг бүтээсэ ехэтэй шэнэ механизмуудые хэрэглэдэг болохо. 1960 он хүрэтэр далайн портнуудта ашалга-буулгын хүдэлмэри комплексноор механизацилгые 65 процент болгохо.

Далайн портнуудые, хамагай түрүүндэ Ванино, Петропавловско-Камчатский, Одесса, Жданов, Николаев, Новороссийск, Поти, Ленинград, Мурманск ба Владивостогтохи портнуудые hэльбэн заhабарилжа ехэ болгохо. Находка гэжэ портын барилгые түгэсхэхэ; Камчаткын баруун эрьедэхи Озерновско шэнэ порт барилгые дабшуулха.

Далайн флодто бүри гаргаша багатай, түргэнөөр ябадаг суднануудые нэмэжэ үгэхэ. Далайн флодой министерство хадаа табанжэлэй турша соо хамта дээрээ тухайлхада 1.140 мянган тонно хуурай юумэнүүдые тээхэ суднануудые, 460 мянган тонно нефть шэрэдэг суднануудые, хамта дээрээ 198 мянган мориной хүсэтэй пассажирска суднануудые, хамта дээрээ 230 мянган мориной хүсэтэй буксирна суднануудые үгэхэ ёhотой. Бүри түргэнөөр ябалгыень хангажа шадахаар, бүри нарин hайн двигательнуудтай ба судовой механизмуудтай далайн суднануудые бүтээдэг болохо.

Табанжэлэй турша соо нефть зөөдэг далайн суднануудай сүүдхэ бүриин бүтээсые 25 процентhээ, мүн хуурай ашаа шэрэдэг суднануудай бүтээсые—34 процентhээ бага бэшээр дээшэлүүлхэ, тиихэдээ хамагай түрүүндэ портнуудта суднануудай миин зогсолгые хороохо, хооhоор ябалгыень үсөөрүүлхэ.

Далайн флодой техническэ байдалые hайжаруулха, судна заhабарилгын болзорые хороохо, судна заhабарилгын предприятинуудай, илангаяа Дальневосточно бассейнын хүсые бүри hайнаар хэрэглэдэг болохо; Находка, Туапсе, Жданов, Ленинград ба Мурманскдахи заводуудые барилгые ба шэнэдхэн байгуулгые түгэсхэхэ. Славянкада судна заhабарилгын заводой барилга эхилхэ.

Каналнуудай болон далайн портнуудта ошоhон замуудай гүнзэгыень суднануудай hаадгүйгөөр ябахаар болгохо, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые hайжаруулха, мүн далайн транспортнууд дээрэ радионавигационно түхеэрэлгэнүүдые тодхохо, суднануудай тамаралгын аюулгүй байдалые хангажа шадаха навигационно бүри нарин hайн приборнууд болон түхеэрэлгэнүүдээр далайн суднануудые хангаха.

Далайн транспортаар ашаа шэрэлгын өөрын үные тухайлхада 26 процентээр химдаруулха.

4. Автомобильна транспортын талаар—автомобильна транспортаар эд товар шэрэлгые 1960 ондо 1955 онойхитой сасуулбал тухайлхада 2 дахин ехэ болгохо. Ашаа шэрэлгэдэ ниитын хэрэглэлэй автомобильна транспортын удельнэ хэмжээе горьтойгоор дээшэлүүлжэ, тэрээгээр эд товар шэрэлгые 40 миллиард тонно-километр хүрэтэр гү, али 1955 онойхитой сасуулбал 4,3 дахин ехэ болгохо. Централизованно ашаа шэрэлгые саашадань ехэ болгохо, мүн автомобильна прицепүүдые ашаглалгые hайжаруулха, хүнгэн автомобильнуудаар пассажирнуудые шэрэлгые: таксигаар—3 дахин, автобусаар—3,5 дахин дээшэлүүлхэ.

Автомобильна парк хэрэглэлгые үндэhөөрнь hайжаруулха, ашаа шэрэлгын өөрын үные горьтойгоор химдаруулха зорилгоор зургаадахи табанжэлдэ юрын ашаа шэрэдэг аад, министерствонүүд ба захиргаануудай мэдэлдэ байдаг ашаанай автомобильнуудай ехэнхи хубиие, автозаhабарилгын предприятинуудые ниитын хэрэглэлэй автомобильна транспортын системэдэ нэгэдүүлхэ.

Табанжэлэй турша соо ниитын хэрэглэлэй ашаанай автомобильнуудай бүтээсые тухайлхада 36 процентээр дээшэлүүлхэ. Ашаа шэрэлгын өөрын үные 20 процентhээ доошо бэшээр химдаруулха. Техническэ хангалгын ба автомобиль заhалгын базануудые үргэдхэн hайжаруулха.

Автомобильна дардам харгынуудые ехээр заhаха, шэнэдхэн hэльбэхэ.

5. **Трубопроводно транспортын талаар**—1955 онтой сасуулбал хүдэлмэриин хэмжээе 83 миллиард тонно-километр хүрэтэр гү, али 6 дахин дээшэлүүлхэ.

6. **Агаарай транспортын талаар**—табанжэлэй турша соо эд товар шэрэлгые 2 дахин, пассажирнуудые шэрэлгые, тухайлхада 3,8 дахин нэмээхэ. Магистральна агаарай замуудта түргэнөөр ябадаг, олон хүнэй hууритай пассажирска самолёдуудые хэрэглэдэг болохо. Магистральна агаарай замуудтахи гол шухала аэропортнуудые шэнэдхэн байгуулха.

7. **Хэлхеэ-холбооной талаар**—мүнөө үеын түрүү техникын ба хэлхеэ-холбооной резервнүүдые эгээн ехээр хэрэглэhэнэй ашаар хэлхеэ-холбооной хэрэгсэлнүүдые саашадань хүгжөөхэ ба шэнэдхэн байгуулха.

Хэлхеэ-холбооной кабельна лининүүдые табадахи табанжэлтэй сасуулбал, тухайлхада 2 дахин ута болгохо, коаксиальна кабельнуудые үргэнөөр хэрэглэхэ. Хэлхеэ-холбооной радиорелейнэ лининүүдые олоор байгуулха, табанжэлэй турша соо 10 мянганhаа доошо бэшэ километртэ иимэ линии ашаглалгада оруулха.

Автоматическа телефонно станцинуудые табадахи табанжэлэйхидэ орходоо 2 дахин олон болгохо.

Почтово холбоо барисаае үргэдхэхэ. Хүдөө нютагуудые телефонизацилгые ба радиофикацилгые саашадань үргэдхэн hайжаруулха.

VI. Капитальна барилгын ба барилгын индустриин талаар

1. Промышленна үйлэдбэрииие, транспорт, хүдөө ажахые, гэр байрын барилгые, hургуули, больница, үхибүүдэй садууд болон яслинуудай барилгые улам ехээр хэхэ даалгабаринуудые, культурно-ажаhуудалай бусад даалгабаринуудые дүүргэхэ зорилгоор 1956—1960 онуудта СССР-эй арадай ажахын талаар **гүрэнэй капитальна hомололгын ниитэ** хэмжээе 990 миллиард түхэриг хэмжээтэйгээр (1955 оной июлиин 1-нэй сэнгээр) гү, али табадахи табанжэлэйхиhээ 67 процент ехээр тодорхойлхо.

2. Капитальна барилгада зорюулагдадаг материальна ресурсанууд ба финансова хэрэгсэлнүүдээ бүри ашагтайгаар хэрэглэхын тулада, тэрэнээ олон тоото барилганууд ба объектнүүдээр тараажархихагүй, проектнэ хэрэгые hайжаруулха ба проект зохёолгодо гүрэнэй мүнгэ зөөри гамгүй ехээр гаргашалдаг баримтануудые усадхаха.

Шэнэ предприятинуудые барилгада, мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинуудые үргэдхэлгэдэ зорюулагдаhан проектнүүдые зохёоходоо наука, техникын тон шэнэ туйлалтануудые, эсэгэ оронойнгоо ба хилын саанахи түрүү предприятинууд дээрэ туйлагдаhан технико-экономическа эгээн ехэ показательнуудые хараадаа абаха.

Проектированиин болзорнуудые хороохо; 1956—1957 онуудта байрын гэрнүүдые, культурно-ажаhуудалай гэрнүүдые имагтал типовой проектын ёhоор баридаг болохо; эгээл ойрын 2—3 жэл соо промышленностиин, транспортын, хэлхеэ-холбооной ба хүдөө ажахын предприятинуудые заатагүй типовой проектын ёhоор баридаг болохо.

3. **Барилгын индустрииие** саашадань хүгжөөхэ хэрэг хангаха. Барилгын болзор нилээд хороохо, барилгын хүдэлмэринүүдэй, илангаяа гэр байрын ба культурно-ажаhуудалай барилгын шанар hайжаруулха, барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй үнэ сэнгые сметын үнэ сэнhээ 7 процентhээ бага бэшээр химдаруулха.

Суглуулмал түмэрбетонно конструкцинууд болон детальнуудые, хүнгэн бетоноор хэгдэhэн конструкцинуудые, томо блогуудые болон заводто бэлэдхэгдэhэн бэлэн узелнуудые үргэнөөр хэрэглэжэ, мүн тэрэшэлэн барилгые комплексноор механизацилга али болохо аргаар нэбтэрүүлжэ, барилгые саашадань индустриализацилха ябадал хангаха.

Суглуулмал түмэрбетонно конструкцинуудые 1960 ондо 28 миллион кубическа метр хүрэтэр хэрэглэдэг болохо, тэдэнэй 7 миллион кубическа метрынь напряженно-армированна байха ёhотой. Хабсарагдадаг түмэрбетонно үлэмжэ нарижуулагданхай түхэлэй конструкцинуудые зохёожо барилгада хэрэглэхэ. Түмэрбетонно конструкцида зорюулан бага холисотой булад, тон бүхэ проволоко, мүн тэрэшэлэн барилгада гаргаша багатай прокат нилээд ехээр хэрэглэдэг болохо. Барилга хэхэдээ металл, модо тон ехээр арбилха.

Барилгануудые оньhото нарин машина, механизмуудаар хангаха. Барилгада хүдэлмэрилдэг экскаваторнуудай тоое табан жэл соо гурба дахинhаа бага бэшээр олон болгохо, эдэнэй тоодо 0,15, 0,25 кубометрын удхууртай экскаваторнуудые нилээд олон болгохо. Барилгада машина болон механизмуудые бүри hайнаар ашагладаг болохо. Барилгын машинануудые, транспортын хэрэгсэлнүүдые заhабарилдаг заводууд болон мастерскойнуудай хүсые улам ехэ болгохо, томо барилга бүтээжэ байhан газарнуудта заhабарилгын заводуудые түрүүшын ээлжээндэ бариха.

Министерствонүүдэй болон захиргаануудай барилгын жэжэ организацинуудые нэгэдхэн томо болголгые үргэлжэлүүлхэ. Гэр байрын ба культурно-ажаhуудалай барилгые саашадань hайжаруулха зорилгоор Москва, Ленинград ба Киевэй жэшээгээр томо городуудта подряд абажа, барилга хэдэг территориальна организацинуудые байгуулха, тэдэ организацинуудта ондо ондоо захиргаануудай барилгын жэжэхэн организацинуудые нэгэдүүлхэ. Оронойнгоо зүүн районуудта мүнөө хүдэлмэрилжэ байгаа барилгын организацинуудай хүсые нилээд ехэ болгохо, эдэ районуудта барилгын материалнуудые, конструкцинууд болон детальнуудые бүтээдэг барилгын шэнэ организацинуудые болон районно предприятинуудые байгуулха. Хабсаралгын болон тусгаар хүдэлмэри хэдэг тусхай организацинуудые томодхохо ба бэхижүүлхэ, ниитэ барилгын хүдэлмэринүүдые хэдэг тусхай мэргэжэлтэй организацинуудые байгуулха. Барилгын индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ байрын гэрнүүдые, культурно-ажаhуудалай гэрнүүдые бүри олоор бариха.

VII. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар

1. Үйлэдбэрииие хүгжөөхэ, арадай ажана байдал саашадань hайжаруулха даалгабаринуудые дүүргэхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл бологшо ажалай бүтээсые горьтой ехээр дахин дээшэлүүлхэ ябадал хангаха.

Ажалай бүтээсые ехэ болгохо гээшэ шэнэ общественнэ байгуулалтын илаха эгээн шухала зүйл мүн гэхэ гү, али «Коммунизм хадаа ажалай капиталистическэ бүтээсэдэ орходоо hайн дуранай, ушар ёhоо мэдэдэг, нэгэдэмэл, түрүү техникэ хэрэглэдэг хүдэлмэришэдэй ажалай дээдэ зэргын бүтээсэ мүн» гэжэ агууехэ Ленин заадаг hэн.

Орон доторнай индустриальна хүсэ ехэтэ базын бии байhан ябадал, техническэ хэмжээнэйнгээ талаар арадай ажахын бүхы hалбаринуудай шэнэ, улам дээдэ шатада орохо ябадал хангаха үргэн хэмжээ-ябуулгануудые зургаадахи табанжэлдэ бэелүүлгэ, мүн тэрэшэлэн мүнөө сагай техникые амжалтатайгаар шудалhан, шадабаритай хүдэлмэришэд ба мэргэлжэлтэдэй бии байhан ба бүри олоор бэлэдхэгдэхэ ябадал ажалай бүтээсэ улам түргэнөөр дээшэлүүлхэ ехэ арга боломжо олгоно.

2. 1956—1960 онуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр иимэ даалгабаринуудые тогтоохо:

промышленностьда—50 процентhээ бага бэшээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ. Энэнь ажалай техническэ зэбсэгжэлгын ургаха ба түрүү техникэ болон технологи нэбтэрүүлхэ үйлэдбэриин процессуудые комплексноор механизацилга ба автоматизацилга али болохоор үргэдхэхэ, түхеэрэлгые шэнэдхэн заhаха, предприятинуудые тусхай мэргэжэлдэ оруулалга улам хүгжөөхэ, энээнэй үндэhөөр үйлэдбэриин поточно арга нэбтэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл үндэhөөрнь hайжаруулха, хүдэлмэриин саг гээлгэ усадхаха, мүн тэрэшэлэн хамhабариин ажалда гаргагдадаг хүдэлмэриин хүсэ хэрэглэлгые хороохо ябадалай ашаар гол түлэб бэелүүлэгдэхэ ёhотой;

барилгада—52 процентhээ бага бэшээр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ. Энээниие барилга саашадань индустрилизацилhанай, суглуулмал конструкцинууд болон детальнуудые үргэнөөр хэрэглэhэнэй, барилгын хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилжа гол түлэб дүүргэhэнэй, ажалай эмхидхэл горьтойгоор hайжаруулhанай, хамhабари туhалалгын хүдэлмэринүүдтэ гаргадаг гаргашануудые бага болгоhоной үндэhөөр туйлаха;

түмэрзамай транспортда — тухайлбал 34 процентээр ехэ болгохо. Энээниие, түмэр замай техническэ зэбсэгжэлгэ саашадань hайжаруулhанай, электровозууд болон тепловозуудаар ашаа тээлгын удельнэ хэмжээе дээшэлүүлhэнэй, паркые ехэ ашаа шэрэдэг вагонуудаар элбэг болгоhоной, харгы замай ажахые шэнэдхэн заhаhанай, поездын коммерческэ скоростиие түргэдхэhэнэй, поезднуудай дунда жэшээнэй шэгнүүр ехэ болгоhоной, мүн тэрэшэлэн ажалай эмхидхэл hайжаруулhанай ашаар туйлаха;

далайн транспортда ажалай бүтээсые 40 процентээр, **гол мүрэнэй** транспортда —35 процентээр ехэ болгохо. Энээниие флодоо механизированнэ түхеэрэлгэтэй мүнөөнэй түхэлэй улам хүсэтэ суднануудаар хангажа, флодоо бүри hайнаар ашагладаг болоhоной ашаар туйлаха;

совхозуудта болон гүрэнэй хамhабариин хүдөө ажахын предприятинуудта ажалай бүтээсые—тухайлбал 70 процентээр ехэ болгохо. Энээниие хүдөө ажахын культура тарилгын ба хуряалгын хүдэлмэринүүдые комплексноор механизацилжа дүүргэhэнэй, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэри бүри ехээр механизацилhанай, хүдөө ажахын продукциин гээлтэ хоролто зайсуулhанай, мүн тэрэшэлэн ажалай эмхидхэл горьтой ехээр hайжаруулhанай ашаар туйлаха;

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

*) ...ргэлжэлэл. Эхиниинь манай газетын 18-най номерто.

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНУУД

(Үргэлжэлэл)

Центнер продукци бүхэниие үйлэдбэрилгэдэ гаргадаг ажалай гаргашануудые хороохо зуураа, 100 га газар бүхэндэ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые нилээд ехэ болгохо ябадалые эгээн шухала зорилго гэжэ тоолохо.

3. Колхозуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ хадаа зургаадахи табанжэлдэ хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ даалгабаринуудые бэелүүлгэдэ илангаяа шухала удхашанартай байна.

МТС-үүдэй материально-техническэ база бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилгын ба электрификацилгын хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын наука болон техникын туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, оронойнгоо районууд болон колхозуудаар газар таряалангай ба малажалай зохид һайнаар хубаарилагдаха ба тусгаар шэглэлтэй болохо, мүн тэрэшэлэн колхозууд болон МТС-үүдые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар, мэргэжэлтэдээр бэхижүүлэн хангаха. Тиигэбэл 100 гектар газар бүхэндэ хүдөө ажахын продукци тон ехээр абадаг болохо, колхозуудтахи ажалай бүтээсые тухайлбал 2 дахин дээшэлүүлхэ арга олгогдохо байна.

Хүдөө ажахын министерство, мүн тэрэшэлэн нютагай партийна болон советскэ органууд, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын техникые ашагтайгаар хэрэглэхэ, хүдөө ажахын продукци ехэ болгоһон, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэн түрүү колхозууд болон МТС-үүдэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, ажалай журам бэхижүүлхэ, энээнэй үндэһөөр колхознигуудай олзо доход нилээд ехэ болгохо ябадал хангаха ёһотой.

4. Ажалай эмхидхэлдэ ба салин хүлһэ түлэлгэдэ бии байгаа дутагдалнуудые тон түргэнөөр зайсуулха зорилгоор:

техникын болон үйлэдбэриин эмхидхэлэй мүнөөнэй хэмжээндэ таараха, техническэ талаараа үндэһэлэгдэһэн ажалай нормо үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал хангаха;

хүдэлмэришэдэй салин хүлһэнэй тарифна ставкын хубиие ехэ болгохо, хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые хараадаа абажа, хүндэ хүдэлмэри хэдэг, халуун цехүүдтэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлбэриие ехэ болгожо, тус тус һалбаринуудай болон мэргэжэлнүүдэй талаар тарифна ставкын хэмжээе зүбөөр тодорхойлхо;

тут тус категориин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһые гуримтай болгохо; инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон албахаагшадай ажалай түлбэриин олон ондоо, янза бүриин байһан ябадал усадхаха;

шэнэ техникэ нэбтэрүүлһэнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, продукциин өөрын үнэ химдаруулһанай түлөө урмашуулан шан үгэдэг ябадалай үүргэ дээшэлүүлхэ.

5. Захиргаанай аппарадые саашадань нарижуулха, хороохо ба химда болгохо, аппарадай үлүү, бэе бэеэ дабтадаг һалбаринуудые усадхаха, штадуудта үлүү ехэ гаргаша гаргадаг ябадал зайсуулха хүдэлмэреэ хэжэ үргэлжэлүүлхэ.

6. Уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой, үйлэдбэриин новаторнуудай үргэн хүдэлөөе али болохоор хүгжөөхэ, мүн тэрэшэлэн түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ.

7. Залуушуулые гүрэнэй ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта болон училищинуудта, мүн тэрэшэлэн үйлэдбэри дээрэ тэдэниие ажал хүдэлмэридэ һургадаг һуралсалай шанар һайжаруулха; мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые гүрэнэй ажалай резервнүүдэй зүүн районуудтахи һургуулинууд болон училищинуудта бүри олоор бэлэдхэдэг болохо, эдэ районуудта һургуули болон училищинуудые улам олошоруулха.

8. Арадай ажахын һалбаринуудай ба ороной районуудай хоорондо ажалай ресурснуудые тон һайнаар хубаарилха, тэдэниие зүбөөр ашаглаха ябадал хангаха. Тиихэ зуураа, ороноймнай зүүн ба хойто районуудтахи предприятинууд болон барилгануудые хүдэлмэришэнэй хүсөөр хангахын тула эдэ районуудта ороной бусад районуудһаа ажалшадые һайн дураарнь нүүлгэхэ ба хүдэлмэришэдые эмхитэйгээр шэлэжэ абаха ябадалда онсо ехэ анхарал табиха. Нүүжэ ерэгшэдые ажаһуудалай талаарнь бүри һайнаар хангаха, тэдэндэ гэр байрануудые саг соонь барижа үгэхэ.

9. Предприятинууд дээрэ, нэн түрүүн халуун цехүүдтэ болон хүдэлмэришэдэй бэедэ хоротой үйлэдбэринүүдтэ ажалые ба аюулгүйн техникые сахиха ябадал саашадань һайжаруулха. тиихэ зуураа энэ талаар наука болон техникын эгээн шэнэ туйлалтануудые хэрэглэхэ.

VIII. Арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар

1. Социалистическэ үйлэдбэриие хүгжөөхэ, ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар тогтоогдоһон даалгабаринуудтай зохилдуулан табанжэлэй турша соо **национальна доход** 60 тухай процент (сасуулагдамал сэнгээр) ехэ болохо гэжэ тодорхойлхо Энээнэй үндэһөөр хүдэлмэришэд болон албахаагшадай олзо доходой ба таряашадай олзо доходой саашанхи ургалтые хангаха; эдеэ хоолой ба промышленна эд бараа хүн бүридэ хэрэглэлгые нилээд ехэдхэхэ.

2. СССР-эй арадай ажахыдахи хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо 1960 ондо 55 миллион тухай хүн байха гэжэ тогтоохо.

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото **салингые** дунда зэргээр 30 тухай процент дээшэлүүлхэ.

3. Хүдэлмэришэ эхэнэрнүүдэй ажалые ба ажаһуудалые али болохоор һайжаруулха. Эхэнэрнүүдэхэнүүдтэ үшөө нэмэжэ хүнгэлэлтэ олгохо, тусхайлбал, нарайлха ябахадань, нарайлхадань үгтэдэг амаралтын болзорые һунааха.

4. Газар таряалангай ба малажалай продукциие нилээд ехэдхэһэнэй, колхознигуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр **колхознигуудай** мүнгэн ба натуральна **олзо доходуудые** дунда зэргээр 40-һөө доошо бэшэ процентээр ехэ болгохо, тиихын тулада ниитын ажахыһаа абтадаг олзо доходые түбхын түрүүндэ ехэдхэхэ; колхозуудай ниитын фонднуудые нилээд ехэдхэхэ хэрэгтэй.

5. Социальна страхованяар хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта үгтэдэг тэдхэмжэ ба түлбэридэ, социальна хангалгын талаар пенсидэ, олон үхибүүдтэй ба эрэ нүхэргүй эхэнүүдтэ үгтэдэг тэдхэмжэдэ, һурагшадта үгтэдэг стипендидэ, түлбэригүй медицинскэ туһаламжада, санатори болон амаралтын байшангуудта ошохо түлбэригүй ба хүнгэлэлтэтэй путёвконуудта, түлбэригүй һуралсалда ба мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ, амарха үедэ салим түлэлгэдэ ба ажалшадта үгтэдэг бусад түлбэринүүд болон хүнгэлэлтэнүүдтэ гаргашалагдадаг гүрэнэй гаргашые 1955 ондо 154 миллиард байһыень 1960 ондо 210 тухай миллиард түхэриг хүрэтэр ехэ болохо.

6. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай **эд бараанай розничио эрьесые** табанжэлэй турша соо 50 тухай процентээр ехэдхэхэ, тиихэ зуураа эд бараанай розничио эрьесые хүдөөдэ бүри ехээр үргэдхэхэ.

Хүн зондо тон хэрэгтэй эд бараа худалдалгые 1960 ондо 1955 онойхитой сасуулхада иимэ хэмжээгээр ехэдхэхэ: мяханай зүйлнүүдые—85 процент, загаһанай зүйлнүүдые—59 процент, малай тоһо—57 процент, ургамалай тоһо—60 процент, һү ба һүнэй зүйлнүүдые—2,7 дахин, сыр—2,4 дахин, үндэгэ—2,6 дахин, сахар—70 процент, хлопчатобумажна бүдүүдые—30 процент, нооһон бүдүүдые—2 дахин, торгон бүдүүдые—2 дахин, лёноор нэхэһэн бүдүүдые—3,6 дахин, оёмол зүйлнүүдые—67 процент, арһан гуталнуудые—65 процент, мебель—2 дахин, часуудые—70 процент, велосипедүүдые—46 процент, радиоприёмнигуудые—2,2 дахин, телевизорнүүдые—5 дахин, гэрэй холодильнигуудые—4,7 дахин, пылесосуудые—3,9 дахин, юумэ угаадаг машинуудые—6 дахин. Модон болон барилгын материалнуудые хүн зондо ба колхозуудта худалдалгые үргэдхэхэ, тусхайлбал, цемент—2,5 дахин, шифер—2,1 дахин, хүнгэн хушалта—70 процент үргэдхэхэ.

Республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудай эд бараанай розничио наймаан дотор эдеэ хоолой ба промышленна эд бараанай нютагуудай ресурснуудые нилээд ехэдхэхэ гэжэ хараалха.

Үйлэдбэриие үргэдхэхын ба малажалай продуктнуудаар хүн зониие хангалга һайжаруулхын түлөө нютагай органуудай үүсхэлые урмашуулхын, харюусалгыень дээшэлүүлхын тулада хубаарилгын мүнөөнэй системэдэ хубилалта хэхэ, тиихэдээ хүн зониие хангахын тулада бии байгаа ресурснуудые ашаглаха талаар нютаг нютагай үүсхэлые хүгжөөлтэ **централизациин принципүүдтэй энэ системэ дотор зүбөөр зохилдуулха хэрэгтэй.**

Худалдаа наймаанай газарнуудай тоое табанжэлэй турша соо 40 процентһээ доошо бэшээр олошоруулхын тулада магазинууд болон лавкануудай тоое олошоруулха. Худалдаа наймаанай сетиие мүнөө сагай түхеэрэлгээр хангаха, эд бараа наймаалгын улам үргэдэжэ байгаа эрилтэнүүдтэ харюусадаг ба худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлдэг түрүү аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ.

Түрүүн багсалһан эд бараа хүн зондо ехээр худалдадаг болохо, наймаалагшадгүй магазинуудай тоо олошоруулха, мүн автомадуудаар наймаа хэлтые үргэдхэхэ, энэ хадаа худалдан абагшадые хангалга нилээд һайжаруулха, худалдаа наймаандахи ажалые бага болгохо, наймаанай гаргашые доошолуулха арга олгохо байна. Эд бараа худалдан абагшадта эльгээжэ наймаа хэлгые али болохоор хүгжөөхэ. Худалдаа наймаанда ба ниитын эдеэ хоолой газарнуудта хэрэглэхэ автомадуудые олоор үйлэдбэрилдэг болохо.

Үйлэдбэриин предприятинуудһаа эд бараа худалдаа наймаанай газарнуудта абаашалгые түргэдхэхэ, тиихэдээ забһарай үлүү звенонуудые үгы болгохо, эд бараа худалдаа наймаанай газарнуудта централизованно ёһоор абаашалгые хаа хаанагүй эмхидхэхэ, илангаяа хүдөө нютагта эд бараа тойруулан зөөжэ худалдадаг аргые, мүн тэрэшэлэн хүдөөдэ нүүдэл худалдаа наймаае үргэнөөр дэлгэрүүлхэ.

Эд бараа һайнаар хадагалхын ба магазинуудта эльгээгдэхэһээнь урид эд бараа сортировалха хүдэлмэри эмхидхэхын тулада складууд, холодильнигууд болон овощехранилищинуудай барилгые үргэдхэхэ, энэ хадаа шухала ассортиментын эд бараагаар магазинуудай хангагдасые һайжаруулха болоно.

Табанжэлэй турша соо столовонуудай тоое 50 процентһээ доошо бэшээр олошоруулха, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай продукци гаргалгые 70 тухай процентээр дээшэлүүлхэ.

Фабриканууд, заводууд, шахтанууд, МТС-үүд, совхозууд болон һуралсалай газарнуудай столовонуудай тоое олошоруулха, хүдэлмэрилдэг лэ хүнүүдые ниитын эдеэ хоолоор хангахаһаа гадна, тэдээнэй бүлэнэрые хангахын тулада ниитын столовонуудай тоое ехээр олошоруулха, энэ хадаа эхэнэрнүүдэй ажалые хүнгэдхэхэ болоно.

Һургуулинуудай столовонуудай ба һурагшадые эдеэлүүлдэг буфедүүдэй тоое нилээд олошоруулха.

Столовонууд, кафэнүүд, чайнанууд, закусочканууд болон буфедүүдтэ орогшодой эрилтэнүүдээ өөһэдөө хангажа шадаха ябадал хүнүүдые хангалгые түргэдхэхэ ба һайжаруулха, худалдаа наймаанай эгээ түрүү арга һэн туладаа хаа хаанагүй дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой.

Гэртээ абаашаха обед үгэлгые, обед бэлэдхэхэ захил уридшалан абалгые али болохоор олошоруулха.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта мүнөөнэй, эгээ нарин һайн механизмууд болон түхеэрэлгэ (хартаабха сэбэрлэдэг, овощь хэршэдэг, хилээмэ зүһэдэг, амһарта угаадаг хэрэгсэлнүүдые, бүтээсэ ехэтэй комбинированнэ кухонна механизмууд болон бусадые) тодхожо, эдеэ бэлэдхэлгын хүшэр ажалые механизацилха.

Столовонууд болон закусочнануудые эгээ шэнэ техникээр хангалга ба тэдээндэ хүдэлмэриин түрүү аргануудые хэрэглэлгэ хадаа обедэй үные химдаруулжа үгэхэ, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ябажа эдеэлдэг хүн зоной олошорходо туһалха байна.

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эрьесын гаргашые 17 тухай процентээр доошолуулха.

Колхозууд болон колхознигуудай үлүү гараһан хүдөө ажахын продуктнуудые комиссионно ёһоор эд хэрэглэгшэдэй кооперацида абажа худалдалгые үргэдхэн, колхозно худалдаа наймаае саашадань **үргэдхэлгэдэ бүхы хэмжээгээр туһалха. Городууд** болон хүдэлмэришэдэй поселогуудтахи **колхозно** дэлгүүрнүүдэй байдалые улам һайжаруулха.

Советскэ худалдаа наймаанай хэрэгые үндэһөөрнь һайжаруулхын тулада худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие үдэр бүри хинажа байха хэрэгтэ ажалшадые үргэн олоорнь хабаадуулха.

Заводуудта, фабрикануудта, эмхи зургаануудта, һуралсалай газарнуудта ниитын хиналтын организацинуудай, тиихэдэ хүдөөдэ—эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудай лавочна ба шалгалтын комиссинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тиихэдээ тэдээнэй ажал-ябуулгада хүдэлмэришэд, албахаагшад, колхознигууд болон гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые олоорнь хабаадуулха.

7. **Байрын гэрнүүдэй барилгые** нилээд ехээр һайжаруулха ба үргэдхэхэ шухала гэжэ тоолохо. Табанжэлэй турша соо ниитэ дээрээ 205 млн. тухай кв. метр гэхэ гү, али табадахи табанжэлэйхидэ орходоо 2 шахуу дахин ехэ талмайтай байрын гэрнүүдые городууд, хүдэлмэришэдэй тосхонууд болон хүдөө нютагта гүрэнэй зөөреэр бариха.

Байрын талмайнуудые бариха ба ашаглалгада оруулха талаар тогтоогдоһон даалгабаринууд заатагүй бэелүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ партийна, советскэ болон ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралые хандуулха.

Өөһэдынгөө нөөсэлэлгөөр, гүрэнэй ба колхозно урьһаламжа хэрэглэн, байрын гэрнүүдые барихадань хүдэлмэришэд, албахаагшад болон колхознигуудта ехээр туһалдаг болохо. Энэ зорилгоор стандартна гэрнүүдэй детальнуудай комплектнүүдые, барилгын материалнууд болон түхеэрэлгые хүн зондо ехээр худалдадаг болохо .

Табанжэлэй турша соо байрын гэрнүүдые барилгын типовой проектнүүдые олоор хэрэглэжэ, хүдэлмэриин индустриальна арга дэлгэрүүлжэ, заводто бэлэдхэгдэһэн бэлэн зүйлнүүдэй ба детальнуудай үные химдаруулжа, архитектурна үлүү гаргашануудые хэнгүй байжа, барилгын болзорые хороожо, табанжэлэй турша соо байрын гэрнүүдэй барилгын үные 20-һоо доошо бэшэ процентээр химдаруулха.

Мүнөө байгаа гэр байрын фондые гуримтай болгохо ба хамгаалха, байрын гэрнүүдые саашадаа болбосон түхэлтэй болгохо гээшэ тон шухала зорилго гэжэ тоолохо.

Городской хүн зониие **коммунальна талаар хангалгые** һайжаруулха. Водопроводно ба канализационно, теплофикационно ба электрическэ сетьнүүдые саашадань үргэдхэхэ гэжэ хараалха. Зургаадахи табанжэл соо газификацилагдаһан байрануудай тоое, табадахи табанжэлэйхитэй сасуулхада, 2,5 дахин олошоруулха. Городской транспортаар, банинуудаар, прачечнануудаар хүн зониие хангалга һайжаруулха, городуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар бусад хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ.

8. Үхибүүдые ба залуушуулые юрэнхы һуралсалай дунда һургуулинуудта (арбан жэлэй, һургуулинуудта) ба тусхай дунда һургуулинуудта һургажа, городууд болон хүдөөдэ **бүгэдэниитын дунда һуралсалые** гол түлэб бэелүүлхэ. Мүнөөнэй промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин тон шухала һалбаринуудтай һурагшадые танилсуулжа, юрэнхы һуралсалай һургуулида политехническэ һуралсалые хүгжөөхэ. Олониитэдэ ашагтай һайн ажалтай һуралсалые нягтаар холбохо, ургажа ябаа залуу үетэниие ажалда коммунистическэ ёһоор хандадаг болгон хүмүүжүүлхэ.

Һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ; үхибүүдэй һургуулиһаа гадуурхи эмхи зургаануудые городуудта ба хүдөөдэ олошоруулха. Һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ клубууд, ордонгууд болон культурын байшангуудые, техникын байшангууд болон культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаануудые бүри олоор хабаадуулха.

Юрэнхы һуралсалай һургуулиин һуралсалай-материальна базые бэхижүүлхэ. Городской ба хүдөөгэй һургуулинуудые барилгын хэмжээе зургаадахи табанжэл соо, табадахи табанжэлэйхитэй сасуулхада, хоёр тухай дахин ехэдхэхэ. Һургуулиин интернадуудай тоое олошоруулха. Хүдөөгэй һургуулинуудые барилгада, тэдээниие түхеэрэлгэдэ колхозуудай бүри олooроо хабаадаа һаань ашагтай һайн гэжэ тоолохо.

Дунда эрдэмгүй ажалшадай ниитэ культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилгоор ажалшадай үйлэдбэриһөө таһарангүй һурахынь тулада юрэнхы һуралсалай заочна ба үдэшын һургуулинуудай тоое зургаадахи табанжэл соо саашадань олошоруулха.

Дунда һургуулинуудай дээдэ классуудта, тусхай дунда ба дээдэ һургуулинуудта һуралсалай түлөө түлэгдэдэг түлбэриие болюулха.

9. Арадай ажахын ба культурна байгуулалтын эрилтые хангаха хэмжээтэйгээр мэргэжэлтэдые **дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта** бэлэдхэхэ гэжэ хараалха. Дээдэ ба дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые гаргалгын ниитэ хэмжээе табанжэлэй турша соо нэгэ хахад тухай дахин, тиихэдэ хүндэ промышленностиин, барилгын, транспортын ба хүдөө ажахын һалбаринуудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдые—табадахи табанжэлэйхитэй сасуулхада 2 тухай дахин ехэдхэхэ.

Үйлэдбэриһөө таһарангүй дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй болохо үргэн арга боломжые инженерно-техническэ тушаалтай практигуудта, мүн хүдэлмэришэд болон колхознигуудта олгохын тулада үдэшын ба заочно дээдэ, тусхай дунда һуралсалые нилээд ехээр үргэдхэхэ.

Мэргэлжэлтэдые хэрэглэхэ талаар Уралай, Сибириин, Дальна Востогой ба Казахстанай районуудай улам ургажа байгаа эрилтые хангахын тулада эдэ районуудтахи һургуулинуудта мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгэ үргэдхэхэ.

Дээдэ ба тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэлгын шанарые нилээд һайжаруулха. Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадые эсэгэ оронойнгоо болон хилын саанахи наука ба техникын һүүлэй туйлалтануудтай, мүн үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэлтэй һайнаар танилсуулжа байха.

Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудые һуралсалай-лабораторна мүнөөнэй түхеэрэлгээр хангалгые һайжаруулжа, тэдээнэй материальна базые бэхижүүлхэ.

10. **Наукые** бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ. Эрдэмэй бүхы һалбаринуудта теоретическэ шэнжэлгые үргэдхэжэ, техническэ дэбжэлтын ба үйлэдбэриие эмхидхэлгын хэрэгтэ научна эмхи зургаануудай үүргые дээшэлүүлхэ. Научно-шэнжэлэлгын институд[...] ажал-ябуулгые **ажахын бодото** хэрэглэмжэдэ [...] ойртуулха зорилгоор хүдэлмэриие[нь] шэнэдх[...] биха. Эсэгэ оронойнгоо ба хилын саанахи наук[...] лон техникын туйлалтануудые конструкторска [...] проектнэ организацинуудай гүйсэд ехээр хэрэ[...] ябадал хангаха.

Арадай ажахын шухала удхашанартай на[...] проблемэнүүдые түрүүшын ээлжээндэ шэнжэл[...] рэгтэ научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай [...] дэмтэдэй оролдолгые ба материальна ресурсну[...] зорюулха, тиихэдээ научна шэнжэлэлгэнүүдые [...] ладань хүргэхэ ба хүдэлмэриин үрэ дүнгые ар[...] ажахыда тон түргэнөөр нэбтэрүүлхэ.

Научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудые ү[...] бэриин базада ойртуулха. Научно-шэнжэлэлгын [...] хи зургаануудые мүнөөнэй научна түхеэрэлгэ[...] материалнуудаар хангалгые һайжаруулха.

Арадай ажахыда зорюулагдаһан научно-шэ[...] лэлгын хүдэлмэриие бэелүүлгэдэ дээдэ һург[...] нуудые үргэнөөр хабаадуулха.

11. Үргэн ниитэдэ эгээ ойрын искусство бо[...] **киногой** удхашанарые хараадаа абаад, кинок[...] нануудые олоор гаргадаг болохо, тэдээнэй [...] но-уранһайханай хэмжээе үргэхэ, киносетиие [...] гэдхэхэ хэмжээ абаха. Табанжэлэй эсэстэ жэл[...] 120-һоо үсөөн бэшэ гүйсэд-метражна фильмну[...] гаргадат болохо.

Табанжэлэй турша соо киноустановкану[...] тооe 30 тухай процентээр олошоруулха. СС[...] Культурын министерствын системэ дотор 500 мя[...] һууритай кинотеатрнуудые гэхэ гү, али таба[...] табанжэлэйхидэ орходоо 4 дахин олые бариха. [...] ническэ пропагандын, наука болон техникын [...] лалтанууд тухай информациин, үйлэдбэриин т[...] дүй дүршэлые дэлгэрүүлгын тон шухала зэбсэгү[...] нэгэниинь болоһон научно-техническэ шэнээр [...] гагдаха кинофильмнүүдэй шанарые һайжаруул[...]

Киностудинууд болон кинотеатрнуудые мүнө[...] техникээр хангалгада онсо анхарал хандуулха, [...] банжэлэй эсэстэ бүхы пленкые шатадаггүй зүй[...] хэдэг болохын тулада пленкые тэрээгээр ехээр [...] болохо, үнгэтэ кинофильмнүүдые эрхим ш[...] тайгаар үйлэдбэрилхэ, мүн үргэн экранта ки[...] зорюулан кинофильмнүүдые үйлэдбэрилгэ [...] хэхэ.

Радиодамжуулгые ба телевидениие сааша[...] үргэдхэхэ ба һайжаруулха хэмжээ абаха. М[...] нэй радиодамжуулгын хүсые табанжэлэй турша [...] 90 процентһээ бага бэшээр ехэдхэхэ, СССР-эй [...] пейскэ хубида ультракоротковолново радиодамж[...] гые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ. Москвагай, Лени[...] дай, союзна республикануудай столицануудай [...] ороной бусад томо городуудай телевизионно [...] цинуудай хоорондо программануудаа абалсаха [...] бооной тусхай каналнуудые байгуулха, мүн ү[...] телевидениие дэлгэрүүлжэ эхилхэ. 1960 он хү[...] телевизионно станцинуудай тооe 75-һаа үсөөн [...] шээр олошоруулха.

Ниитын библиотекэнүүдэй ба клубна эмхи [...] гаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тэдээнэй [...] териальна базые бэхижүүлхэ.

Ном хэблэлгын хэрэгые һайжаруулха ба хүг[...] хэ хэмжээ абаха. Номууд, журналнууд болон [...] тэнүүдые олоор гаргадаг болохо, тиихэ зуураа, [...] лэлэй ба тиражай саашадаа ургаха ябадалда [...] рал хандуулха. Гаргагдадаг номуудые уранһ[...] наар шэмэглэлгые ба полиграфическа гүйсэдхэ[...] һайжаруулха, полиграфическа базые үргэдхэ[...] хижүүлхэ, СССР-эй Культурын министерствы[...] лиграфическа предприятинуудай хүсые 50 т[...] процентээр ехэдхэхэ, типографинуудые мүн[...] түхеэрэлгээр хангаха, шрифтын ажахые ба [...] графическа шэрэ будагуудай шанарые һайжару[...] ном худалдалгые, илангаяа хүдөө нютагуудта х[...] далгые үргэдхэхэ.

12. **Элүүрые хамгаалгые** саашадань хүгж[...] элүүрые хамгаалгын органуудай һэргылэмж[...] ажал-ябуулгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, хүн [...] медицинскэ туһаламжа үзүүлгын культурые дэ[...] лүүлхэ.

Больнична койконуудай тооe 1960 ондо, [...] онойхитой сасуулхада, 28 тухай процентээр, [...] бүүдэй яслинуудтахи һууринуудай тооe — 44 [...] центээр, үхибүүдэй садуудтахи һууринуудай то[...] 45 процентээр, санаторинуудтахи һууринуудай [...] —10 процентээр, амаралтын гэрнүүдтэхи—13 пр[...] тээр олошоруулха. Санаторинууд болон амар[...] гэрнүүдэй тооe СССР-эй европейскэ хубиин цент[...] на ба хойто районуудта, Уралай, Баруун ба Зүү[...] бириин, Дальна Востогой, Дунда Азиин ба К[...] станай районуудта гол түлэб олошоруулха. Эм[...] гэ-һэргылэмжэлгын эмхи зургаануудые медиц[...] мүнөөнэй түхеэрэлгээр хангалгые һайжаруул[...]

Зургаадахи табанжэлэй туршада койконуу[...] тоогой талаар больницануудые, табадахи таба[...] лэйхидэ орходоо, 2,8 дахин олоор, үхибүүдэй [...] нуудые 2,4 дахин олоор, үхибүүдэй садуудые, [...] бадахи табанжэлэйхидэ орходоо, 2,4 дахин [...] бариха, тиихэдээ эмнэлгэ-һэргылэмжэлгын ба [...] бүүдэй эмхи зургаануудые барилгада СССР-э[...] союзна республикануудай министерствонүүдые, [...] гаануудые үргэнөөр хабаадуулха.

Һэргылэмжэлгын ба эмнэлгын шэнэ арга [...] гүүдые бэдэрэн ололгодо советскэ эрдэмтэдэй [...] сые зорюулан, медицинскэ наукые саашадань [...] жөөхэ.

Медицинскэ промышленностиин гаргадаг [...] нүүдые 1960 ондо, 1955 онойхитой сасуул[...] хоёр дахинһаа бага бэшэ ехээр үйлэдбэр[...] тиихэдээ эмнэлгэ-һэргылэмжэлгын шэнэ, [...] зшаг ехэтэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ үргэ[...] гэдэ, мүн хирургическа мүнөөнэй зэбсэгүүдые, [...] нэлгын ба медицинскэ диагностическа түхеэрэл[...] аппаратура үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэдэ онсо [...] рал хандуулха.

Промышленна предприятинуудай хүдэлмэр[...] болон албахаагшадай **ажалые хамгаалха,** үбш[...] уридшалан һэргылхэ, мүн үһые, сэбэр [...] рые ба хүрьһые промышленна хаядһануудаар [...] хай болголгоһоо хамгаалха хүдэлмэриие һа[...] руулха.

Физическэ культура ба спортые саашань [...] жөөхэ, һурагшадай ба залуушуулай дунда т[...] ниие илангаяа ехээр хүгжөөхэ.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

...ССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНУУД

...Х. Союзна республикануудта арадай ажахые ...жөөхэ ба үйлэдбэриин хүсэнүүдые тааруулан хубаарилха талаар

(Үргэлжэлэл)

...бэрнин хүсэнүүдые хубаарилан ашаглал...жаруулха, промышленностиие түүхэй эдэй ...газарнуудта, түлишын-энергетическэ ре...та болон хэрэглэлэй районуудта дүтэлүүл...лые хангаха. Ниитын ажалай бүтээсые ...үлхэ зорилготойгоор экономическа райо... байгаалиин болон ажалай ресурснуудые ...тэйгээр хэрэглэхэ ябадалые хараада аба... районуудай ажахые зүбөөр мэргэжүүлхэ ...лексноор хүгжөөхэ ябадалые бэелүүлхэ.

...й зүүн районуудай байгаалиин элбэг бая...е ашаглаха хэрэгые үргэдхэхэ. Баруун ба ...ибириин районуудта болон Казахска ССР-...альна барилгын темпнүүдые бүхы СССР-...рходоо үлэмжэ түргэнөөр ябуулха хэрэгые ... Тус районуудта хүндэ промышленностиин ...тинуудай, илангаяа электричество болон ...ехээр хэрэглэдэг һалбаринуудай комплекс ...а, хара ба үнгэтэ металлургиин заводуу...мо гидравлическа болон тепловой электро...уудай, нефть үйлэдбэрилдэг предприяти... машина бүтээлгын болон химическэ заво... барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг ...ятинуудай үргэн ехэ барилга хараалха, ха...н үнгэтэ металлнуудые, химикадууд болон ...н материалнуудые үйлэдбэрилхын тулада ...эй томо базануудые ашаглаха.

...эй европейскэ хубиин районуудта болон ... районуудта түлишэ болон электричество ...эрэглэдэг промышленна предприятинуудые ...а бариха ябадалые хизаарлаха. Түлишын ...улам ургажа байгаа эрилтэнүүдһээ СССР-...ейскэ хубиин районуудай түлишын про...ностиин гээгдэлые усадхахын ба нүүр...о газарта шэрэхэ ябадалые хороохо ...р тус районуудта нүүрһэ малтан абалгые ...ь абалгые хэрэгтэй зэргээрнь ехэ болгохо, ...ектростанцинуудые бариха, газова про...ностиие хүгжөөхэ гэжэ хараалха.

...нжэл соо нютагай промышленностиин болон ...алтын кооперациин валовой продукциие ...ада 1,6 дахин ехэ болгохо. Нютагай ре...д, түүхэй эд болон түлишые бүхы хэмжээ...эглэхэ, өөрын түүхэй эдэй база хүгжөөхэ, ...ятинуудые техническэ талаарнь шэнэдхэн ...үүлхэ тушаа, эрхим һайн түхэлэй продукци ...ябадалые хангамаар гүрэнэй стандартнууд ...ехническэ условинуудые үргэн олоор нэбтэ... тушаа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ. ...эрэглэлэй эд бараануудай ассортиментые ...лгохо ба шанарыень һайжаруулха. Үргэн ...эй шэнэ зүйлнүүдые болон культурно...длалай хэрэгсэлэй ба ажахын хэрэгсэ...үйлнүүдые үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ. Ара...һайханай зүйлнүүдые бүтээхэ ябадалые бү...өөгээр хүгжөөхэ. Арад зоной ажаһуудалай ...нүүдые хангалгын предприятинуудай тоое ...гоор олошоруулха ба тэдэнэй хүдэлмэриин ...е һайжаруулха.

...адахи табанжэл соо союзна республика... арадай ажахые хүгжөөхэ тушаа гол даал...уудые доро заагдаһан хэмжээтэйгээр ха...

...ИЙСКА СОВЕТСКЭ ФЕДЕРАТИВНА ...АЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

...нжэл соо бүхы промышленностиин валовой ...ние тухайлхада 1,7 дахин ехэ болгохо, тэрэ ...республиканска промышленностиин—1,6 да... болгохо.

...нжэл соо шэрэм хайлуулгые тухайлхада 1,6 ...ехэ болгохо, прокат үйлэдбэрилгые—1,5 да...эрэй руда абалгые—1,4 дахин хүрэтэр, ...иевэ үйлэдбэрилгые—2,4 дахин, нүүрһэ ...е—1,5 дахин, нефть—2,2 дахин, байгаалиин ...бусад газ—5,5 дахин, электроэнерги үйлэд...е—1,9 дахин, тэрэ тоодо гидроэлектроэнер...үйлэдбэрилгые—3,9 дахин, минеральна үтэг...үүдые үйлэдбэрилгэ—1,9 дахин, цемент—...хин, хэрэгсэлэй модо шэрэлгые—1,4 дахин, ...тобумажна бүд үйлэдбэрилгые — 16 про...ооһон бүд—1,3 дахин, лён бүд—1,8 дахин, ...бүд—2 дахин, арһан гутал—1,5 дахин, сахар ...ахин, загаһа барилга—1,5 дахин ехэ болгохо.

...повецкэ металлургическа заводой болон ...Халиловска металлургическа комбинадай ...ые дүүргэхэ, Баруун-Сибирскэ металлурги...заводой барилга эхилжэ, түрүүшын доменно ...ние ашаглалгада оруулха ба Сибирьтэ хоёр ...металлургическа заводуудай барилга эхилхэ. ...й руда малтан абадаг шэнэ газарнуудые ...ка, Уралда Качканарска горношанаржуулгын ...адые ашаглалгада оруулха, Зүүн Сибирьтэхи ...уновска руднигые болон Курско Белгородскэ ...й шэнэ руднигуудые ашаглалтада оруулха. ...шэнэ метизнэ заводуудые бариха. Сибириин ...уудта гурбан алюминиевэ заводуудай барилга ...ка, Уралай зэдэй промышленностиин рудна ...ехэдхэхэ. Братска гидроэлектростанциин ба...е үргэлжэлүүлхэ ба Красноярска гидроэлек...анциин барилга эхилхэ. Нефть үйлэдбэрилгын ... заводой барилгые дүүргэхэ ба Красноярска ...та болон Амурска областьдо нефть үйлэдбэ...н шэнэ заводуудай барилгые захалха.

...бириин болон Уралай районуудта станок бү...н табан шэнэ заводуудай, кузнечно-прессовэ ...элгын зургаан шэнэ заводой, шудхалаатагай ... дүрбэн заводой, хоёр инструментальна ...й, абразивна зүйлнүүдэй гурбан заводой, ...гын болон харгы замай машина бүтээл...найман заводой, прибор бүтээлгын заво..., электровоз бүтээлгын заводой, тепловозно ...түхеэрэлгын заводой, силовой трансформа...удай, высоковольтно аппаратурын заводуу...болон машина бүтээлгын бусад хэдэ хэдэн ...удые барихаар хараалха.

...згагай, Центрын, Поволжиин болон Уралай ...удай түлишын-энергетическэ базые ехэ бол... ба электроэнергеэр хангалгые һайжаруул...улада Куйбышевска болон Горьковско гид...тростанцинуудай барилгые дүүргэхэтэй ба ...градска болон Воткинско гидроэлектростан...ые ашаглалгада оруулхатай хамта нютагай ... дээрэ хэдэ хэдэн томо тепловой электростанцинуудые бариха Подмосковно, Печорско нүүрһэнэй бассейнүүдтэ болон Уралай нүүрһэ абадаг газарта нүүрһэ малтан абалгые ехэ болгохо, хэдэ хэдэн промышленна районуудые үргэн ехэ хэмжээтэйгээр газификацилха ябадалые бэелүүлхэ.

Татарска АССР-тэ, Башкирска АССР-тэ, Куйбышевска, Саратовска болон Сталинградска областьнуудта ба Ставропольско хизаарта нефть болон газ абадаг шэнэ газарнуудые ашаглаха. Байгаалиин газай бии байһан Обь мүрэнэй адаг Берёзовско шадарай газарые промышленна ашаглалгада бэлдэхэ. Туймазы—Омск (хоёрдохи), Омск—Иркутск, Альметьевск— Горький, Альметьевск—Молотов, Горький — Рязань, Рязань — Москва, Горький — Ярославль, Ишимбай—Орск, Омск—Новосибирск, Уфа —Омск (хоёрдохи), Новосибирск—Иркутск ба Куйбышев—Брянска гэжэ магистральна трубопроводуудые ашаглалгада оруулха.

Хойто зүгэй, Уралай, Сибириин районуудта модо бэлэдхэлгые саашадань түргэдхэхэ ба тус районуудта модо хюрөөдэлгые үлэмжэ түргэнөөр хүгжөөхэ ябадалые хангаха. Ой модоор баян районуудта иимэ түмэр замуудые бариха гэбэл: Ачинск —Абалаково ба Микунь—Кослан. Зүүн зүгэй районуудта целлюлозно-саарһанай табан предприятинуудые ба искусственна волокногой—долоон заводые барихаар хараалха.

Уралай, Сибириин болон Дальна Востогой районуудта хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхэ.

Якутска АССР-эй урда хубида болон Забайкальеда коксовалагдадаг нүүрһэнэй болон хара металлургида зорюулан горнорудна болон хамһабариин минеральна түүхэй эдэй талаар, мүн тэрэшэлэн химическэ промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдэй талаар ба үнгэтэ болон шухаг металлнуудай рудануудай талаар геологобэдэрэлгын болон шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдые ехээр хэдэг болохо. Якутска АССР дотор алмаз абалгын промышленность байгуулха тушаа бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые ябуулха.

Хүдөө ажахын талаар шухалын шухала зорилго хадаа ороoһо таряа болон малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр ехэ болгохо ябадал мүн гэжэ тоолохо. 1955 онойхидо орхо-доо 1960 ондо ороoһо таряа үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин ехэ болгохо, тэрэ тоодо шэниисэ болон кукуруза үйлэдбэрилгые горьтойгоор ехэдхэхэ; лён-волокно—1,4 дахин, сахарна свёкло—2,5 дахин, хартаабха—2 дахин, овощьнууд—2,6 дахин, мяха—2 дахин, һү—1,9 дахин, үндэгэ—2,5 дахин, ноoһо—1,6 дахин ехэ болгохо.

258 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин һубагуудые малтаха ба 225 мянган гектар талмай дээрэ лиманна уһалуури хэхын тулада һубагуудые малтаха. 365 мянган гектар талмай дээрэ намагуудые болон намагжаһан газарнуудые хатааха. Хойто Кавказай, Поволжиин, Сибириин уһагүй газарнуудта 16 миллион шахуу гектар талмай дээрэ бэлшээриие уһатай болгохо. Право-Егорлыкска, Терско-Кумска, Кумо-Манычска болон Донской магистральна каналнуудые, Чограйска водохранилищиие, Петровско-Анастасьевска болон Марьяно-Чебургольско уһалууриин системэнүүдые барижа дүүргэхэ ба ашаглалгада оруулха. Кубань-Калаусска уһажуулгын системые, Кубань мүрэн дээрэхи Краснодарска водохранилищиие барижа захалха ба Мещерскэ набтар газарые хатаажа эхилхэ.

УКРАИНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,6 дахин ехэ болгохо.

Донбасста, Приднепровьедо болон Украинын баруун областьнуудта нүүрһэ малтан абалгые горьтойгоор ехэ болгохо ябадал хангаха. Криворожско түмэрэй рудагай бассейндэ болон Керченскэ руда абадаг газарта руда малтан абалгын ба шанаржуулгын хүсые үргэдхэхэ.

Табанжэл соо нүүрһэ малтан абалгые—1,6 дахин, шэрэм хайлуулга, прокат үйлэдбэрилгэ болон түмэрэй руда малтан абалгые—1,5 дахин; нефть абалгые—2,8 дахин, байгаалиин болон бусад газ——2,6 дахин, электроэнерги үйлэдбэрилгэ—1,7 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ—2 дахин, тракторнуудые—2 дахин, цемент—1,7 дахин, арһан гутал—1,6 дахин, сахар—1,6 дахин ехэ болгохо. Хлопчатобумажна бүдүүдые үйлэдбэрилгэ горьтойхоноор ехэдхэхэ.

Каховско гидроузелай барилга дүүргэхэ, Кременчугска болон Днепродзержинскэ гидроэлектростанцинуудые, томо тепловой электростанцинуудые бариха, Днепр дээрэ Каневска гидроэлектростанци барижа захалха.

Нефть үйлэдбэрилхэ завод барижа эхилхэ, түмэр шудхалаагай шэнэ завод барижа ашаглалгада оруулха, нютагай барилгын материалнуудые, илангаяа шулуугаар ханын блогуудые үйлэдбэрилхэ тушаа нэмэлтэ хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха. Черниговскэ камвольно-сэмбын комбинадые, Херсонско хлопчатобумажна комбинадые ашаглалгада оруулха; хлопчатобумажна шэнэ комбинат, Черниговтэ болон Черкассада искусственна волокногой заводуудые, сүүдхэдээ 400 мянган центнер сахарна свёкло буйлуулха хүсэтэй сахарна заводуудые, кукурузаһаа патока болон крахмал үйлэдбэрилэн гаргаха шэнэ промышленна комбинат бариха.

Хойто Донец — Донбасс гэжэ каналые барижа дүүргэхэ ба ашаглалгада оруулха.

Хүдөө ажахын талаар ороoһото культурануудай ургасые саашадань дээшэлүүлхэ, кукуруза үйлэдбэрилгые горьтойгоор үргэдхэжэ, 1960 ондо ороoһо тариянай валовой суглуулбариие 2,1 миллиард пүүдһээ бага бэшэ болгохо. 1955 онойхитой сасуулхада 1960 ондо сахарна свёкло үйлэдбэрилгые—1,2 дахин, овощнуудые—1,4 дахин, хартаабха—1,5 дахин, мяха—2,3 дахин, һү—2 дахин, ноoһо—2,1 дахин, үндэгэ—2,8 дахин ехэ болгохо. Колхозууд болон совхозуудта 150 мянган гектар талмай дээрэ шэнэ садууд болон жэмэсүүдые тариха, виноградныгуудые 75 мянган гектар талмай дээрэ тариха.

146 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин һубагуудые, 141 мянган гектар талмай дээрэ хатаалгын һубагуудые малтаха, 1.240 мянган га талмайе уһатай болгохо. Ингулецкэ уһа абалгын—уһалууриин системые, Симферопольско водохранилищиие болон Трубежскэ хатаалгын системые барижа дүүргэхэ ба ашаглалгада оруулха. Краснознаменска системын түрүүшын ээлжээнэй барилгые дүүргэхэ ба Хойто-Крымскэ каналай барилгые эхилхэ.

БЕЛОРУССКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 2,1 дахин, торф абалгые — 1,8 дахин, трактор бүтээлгэ —2,7 дахин, автомобильнууд—1,6 дахин, мотоциклнууд—1,7 дахин, металл отолдог станогууд—2 дахин, цемент—1,8 дахин, арһан гутал—1,4 дахин, сахар—3,1 дахин ехэ болгохо.

Василевичска районно электростанциин барилгые дүүргэхэ ба Витебскэ гидроэлектростанциин барилгые дүүргэхэ, торф абалгын шэнэ предприятинуудые бариха. Нефть үйлэдбэрилгын хоёр заводой барилгые эхилхэ, хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой барилга эхилхэ ба бии байгаа цементнэ заводуудые үргэдхэхэ. Часовой заводые, тракторай запасай частьнуудай, автоматическа линнүүдэй болон тусхай агрегатна станогуудай заводуудые ба Минскдэхи камвольно комбинадые дүүрэн хүсөөрнь ашаглалгада оруулха. Лён болон улһада эхин түрүүшын үйлэдбэри хэхэ шэнэ заводууд болон цехүүдые, мүн тэрэшэлэн хоёр сахарна заводые бариха.

Белорусска ССР-эй баруун областьнуудта торф абалгын промышленностиие, энергетикэ, хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиие хүгжөөхэ гэжэ хараалха.

Хүдөө ажахын талаар 1960 ондо 1955 онтой сасуулхада ороoһото культурануудай үйлэдбэриие тухайлхада 2,9 дахин, лён-волокно—1,4 дахин, хартаабха—1,7 дахин, сахарна свёкло—6 дахин, мяха—1,8 дахин, һү—2 дахин ехэ болгохо. Хатаалгын системэнүүдые барижа, 238 мянган гектар газар ба хатаалгын системэнүүдые шэнэдхэн заһажа, 170 мянган гектар газар хүдөө ажахын ашаглалгада нэмэжэ оруулха. Полесскэ набтар газарые хатааха ба эдлүүрилхэ тушаа хүдэлмэринүүдые үргэлжэлүүлхэ.

УЗБЕКСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин мүн тэрэшэлэн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Хлопок үйлэдбэрилгэдэ хабаатай промышленностиин һалбаринуудые, түрүүшын ээлжээндэ хүдөө ажахын ба бүд нэхэлгын машина бүтээлгые, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгые, хлопок сэбэрлэлгын, тоһо бүлэлгын промышленностиин саашанхи хүгжэлтые хараалха.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,6 дахин, нүүрһэ абалгые — 2,4 дахин, нефть — 1,5 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ — 1,9 дахин, цемент — 3 дахин ехэ болгохо. Электростанцинуудые саашадаа бариха гэжэ хараалха.

Ангренскэ азотно-тукова заводой барилга эхилхэ, нефть үйлэдбэрилгын Ферганска заводые ашаглалгада оруулха, мүн тэрэшэлэн Кувасайска цементнэ заводые шэнэдхэн байгуулжа дүүргэхэ.

Хүдөө ажахын талаар гол зорилго хадаа хлопок үйлэдбэрилгые бүхы хэмжээгээр саашадань хүгжөөхэ ябадал болоно. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,5 дахин, мяха — 2,4 дахин, һү — 2,3 дахин, ноoһо—1,9 дахин, каракуль арһа — 1,5 дахин, торгоной коконуудые — 1,6 дахин ехэ болгохо. Уһалагдадаг ба хадын үбэрэй зононуудта нарин ба нарибтар ноoһотой хонидые үсхэхэ, губи талын зонодо — каракульска хонидые үсхэбэрилхэ ябадал хангаха.

325 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин һубагуудые малтаха ба 6,8 миллион гектар губи талын бэлшээриие уһатай болгохо. Тюя-Бугузка, Чим-Курганска болон Сурхан-Дарьинска водохранилищинуудай барилгые дүүргэхэ.

КАЗАХСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 2,2 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин — 1,7 дахин ехэ болгохо.

Энергетическэ базын, үнгэтэ металлургиин, нүүрһэнэй, нефтяной болон техническэ промышленностиин, машина бүтээлгын, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин саашанхи хүгжэлтые хангаха.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 2,3 дахин, прокат үйлэдбэрилгые — 2,1 дахин, хара зэд — 1,9 дахин, туулга — 1,4 дахин, нүүрһэ малтан абалгые — 1,6 дахин, нефть — 1,4 дахин, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ — 2 дахин, цемент — 8,8 дахин, арһан гутал—1,7 дахин ехэ болгохо. Хлопчатобумажна бүдүүдые үйлэдбэрилгэ горьтойгоор ехэдхэхэ.

Карагандинска металлургическа завод дээрэ жэлдээ 1,35 миллион тонно шэрэм үгэхэ хүсэтэй хоёр доменно пеэшэнүүдые ба таһалгаряагүй листовой стан ашаглалгада оруулха. Павлодарта алюминиевэ, түмэр шудхалаагай болон комбайнова заводуудые бариха, Петропавловскда прокатна түхеэрэлгын завод, Джамбулда химическэ завод, Семипалатинскда болон Чимкентдэ цементнэ заводуудые, хлопчатобумажна комбинат бариха; нефть үйлэдбэрилгын хоёр завод барижа эхилхэ, Бухтарминска гидроэлектростанциие, шэнэ тепловой электростанцинуудые ашаглалтада оруулха, мүн тэрэшэлэн Шульбинска болон Капчагайска гидроэлектростанцинуудай барилгые захалха.

Карагандинска нүүрһэнэй бассейнүүд болон Экибастузска нүүрһэнэй газарые саашадань хүгжөөхэ, мүн тэрэшэлэн Кустанайска областьдо олдоһон ашагта малтамалнуудые хэрэглэхэ хүдэлмэринүүдые үргэн ехэ хэмжээтэйгээр ябуулха. Тургайска бокситова руднигые, түмэрэй 10 миллион тонно түүхэй руда үгэхэ хүсэтэй Соколовско-Сарбайска горношанаржуулгын комбинадые бариха ба ашаглалгада оруулха, тус комбинат 1960 ондо 5,6 миллион тонно бэлэн руда малтан абаха байна.

Хүдөө ажахын талаар шэнэ ба боро газарнуудые саашадаа элдүүрилхэ ба ургаса дээшэлүүлхэ аргаар ороoһо таряа, илангаяа хатуу сортнуудай шэниисэ үйлэдбэрилгые горьтойхоноор ехэ болгохо гэжэ хараалха. Малажалай саашанхи хүгжэлтые болон ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо ороoһо таряа үйлэдбэрилгые тухайлхада 5 дахин, сахарна свёкло — 2,2 дахин, хлопок-сырец—2,3 дахин, мяха—1,5 дахин, һү—2,2 дахин, ноoһо — 2,6 дахин ехэ болгохо.

214 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин һубагуудые малтаха ба 43 миллион гектар хүрэтэр талмай дээрэ бэлшээриин газарые уһатай болгохо. Арысь-Туркестанска каналай Бугуньска водохранилищиин болон Кзыл-Ординска плотиныя барилга дүүргэхэ.

ГРУЗИНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн тэрэшэлэн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин, шэрэм хайлуулга—1,6 дахин, прокат үйлэдбэрилгэ болон марганцева руда абалга — 1,5 дахин, нүүрһэ малтан абалга—1,4 дахин, азотно үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ — 8 дахин, цемент — 3,1 дахин, хлопчатобумажна бүдүүдые — 2,8 дахин, арһан гутал — 1,4 дахин, виноградна архи—1,8 дахин, сай—1,3 дахин ехэ болгохо.

Ладжанурска, Храмска № 2, Ткибульска, Гуматска гидроэлектростанцинуудые ашаглалгада оруулха ба Терек дээрэ Дарьялска гидроэлектростанци болон Рион дээрэ шэнэ гидроэлектростанци бариха гэжэ хараалха. Горидохи хлопчатобумажна комбинадай хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха, Грозный—Тбилиси гэжэ газопроводой барилга эхилхэ.

Хүдөө ажахын талаар садоводство, виноградарство, торго үйлэдбэрилгэ, сай, тамхи болон цитрусовэ үрэ жэмэсүүдые тарижа ургуулгые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэй байна. Сортовой сайн набша ургуулгые 1960 ондо 165 мянган тонно хүргэхэ; колхозууд ба совхозуудта 17 мянган гектар үрэ жэмэсэй садуудые тариха, 15 мянган гектар виноградныгуудые, 6 мянган гектар цитрусовэ мододые һуулгаха. 1955 онтой сасуулбал, 1960 ондо ороoһо таряа үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,3 дахин, мяха—1,7 дахин, һү—2 дахин, ноoһо—1,4 дахин, торгоной коконуудые—1,3 дахин ехэ болгохо. 40 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин һубагуудые, 10 мянган гектар талмай дээрэ хатаалгын һубагуудые малтаха. Дэдэ-Самгорско уһалууриин системын барилгые дүүргэхэ.

АЗЕРБАЙДЖАНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,4 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин — 1,6 дахин ехэ болгохо.

1960 ондо нефть абалгын хэмжээе 15,7 миллион тонноор, газ — 3,5 миллиард кубическа метр хэмжээтэйгээр тогтоохо. Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,6 дахин, хлопчатобумажна бүдүүдые—2 дахин, ноoһон бүдүүдые—3 дахин, арһан гутал — 1,4 дахин, виноградна архи болон сай — 1,8 дахин ехэ болгохо.

Дашкесанай түмэрэй-рудна промышленностиие хүгжөөхэ гэжэ хараалха, прокат үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ. Кировабадска глиноземно заводые, Сумгаитска суперфосфатна заводые болон Мингечауртахи хлопчатобумажна комбинадые ашаглалгада оруулха. Тепловой электростанцинуудай хүсые ехэ болгохо ба Кура дээрэ шэнэ гидроэлектростанци барижа захалха.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,4 дахин, торгоной коконуудые — 1,5 дахин, ороoһо таряа — 1,8 дахин, һү — 2,4 дахин, мяха — 2,1 дахин, ноoһо — 1,6 дахин ехэ болгохо. Колхозууд болон совхозуудта 38 мянган гектар талмай дээрэ садууд болон виноградуудые тариха. 125 мянган гектар талмай дээрэ уһалууриин һубагуудые малтаха ба 1.250 мянган гектар талмай дээрэ бэлшээриин газарые уһатай болгохо ябадал хангаха.

ЛИТОВСКО СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,8 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин — 1,6 дахин ехэ болгохо.

Түлишын-энергетическэ базые бэхижүүлхэ ба машина бүтээлгэ, барилгын материалнуудай промышленностиие, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие саашадань хүгжөөхэ гэжэ хараалха. Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин, торф абалгые —1,6 дахин, цемент үйлэдбэрилгые—3 дахин, арһан гутал — 1,8 дахин, малай тоһо — 1,6 дахин, мяха — 1,6 дахин, загаһа барилга — 2,5 дахин ехэ болгохо.

Неман дээрэхи Каунасска гидроэлектростанциие ашаглалгада оруулха. Телевизионно аппаратурын, үрэмүүдэй, станочно түхеэрэлгэнүүдэй болон хэрэгсэлнүүдэй, кассова аппарадуудай заводуудые бариха ба Вильнюстэ үргэн хэрэглэлэй электрозүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ тусхай заводой барилгые дүүргэхэ, Клайпедска загаһанай портые саашадань хүгжөөхэ.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо мяха тухайлхада 1,9 дахин, һү—2,2 дахин, ороoһо таряа—4,2 дахин, лён-волокно—1,7 дахин, сахарна свёкло—3,9 дахин, хартаабха—2,3 дахин ехээр абаха. Гахайнуудые ехэ мяха ба бекон үгэхөөр шахаха. Клевер тарилгые үргэдхэхэ ба ургасыень дээшэлүүлхэ. Гол газарнуудые һайжаруулха ба үни удаан хэрэглэгдэхэ бэлшээри бии болгохо тушаа хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха.

Шэнэ мелиоративна системэнүүдые барижа, 298 мянган гектар газар хатааха, бии байһан системэнүүдые шэнэдхэн байгуулха аргаар 332 мянган гектар газарые хатааха.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

СССР-эй арадай ажахые 1956—1960 онуудта хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб туша

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНУУД

(Түгэсхэл)

МОЛДАВСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлбал 1,7 дахин ехэ болгохо.

Эдеэ хоолой промышленностиин, илангаяа архи нэрэлгын, плодоконсервнэ ба сахарна промышленностиин саашадаа хүгжэлтые, тэрэшэлэн энергетикын ба барилгын материалнуудай промышленностиин хүгжэлтые хараалха.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлбал 1,8 дахин, виноградна архи нэрэлгые 1,8 дахин, ургамалай тоһо хэлгые 2,5 дахин, сахар — 7 дахин, арһан гутал оёлгые 1,5 дахин ехэ болгохо.

Днестр дээрэ Каменска ГЭС барижа эхилхэ, Кишинёвскэ ТЭЦ-ые үргэдхэхэ, шампанска архиин завод, архи нэрэлгын хоёр завод, коньяк нэрэлгын хоёр завод, консервын гурбан томо завод, сахарай дүрбэн завод, Бендерскэ торгоной комбинат, Рыбницкэ цементнэ завод бариха.

Хүдөө ажахын талаар виноград ба сад тарилгые саашадань хүгжөөхэ. 1956—1960 онуудта республикын колхозууд, совхозуудта 83 мянган гектар газарта виноград, 54 мянган гектарта сад болон жэмэстэ модо, 27 мянган гектарта тутово ба һамарай модо тариха. Жэмэсэй ургасые тухайлбал 1,5 дахин, виноградай — 2 дахин, овощиин — 1,9 дахин, мяха үйлэдбэрилгые 2,3 дахин, һү — 2,4 дахин, нооһо — 1,6 дахин ехэ болгохо. Орооһо таряанай ба сахарай свёклын ургаса дээшэлүүлжэ, 1960 ондо орооһоной валовой суглуулбариие 127 миллион пүүдһээ бага бэшээр абадаг болохо.

ЛАТВИЙСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлбал 1,6 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин продукциие—1,7 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлбал 1,4 дахин, торф малталгые 2,2 дахин, фосфатна үтэгжүүлтэ үйлэдбэрилгые 1,4 дахин, цемент — 1,6 дахин, арһан гутал оёлгые 1,6 дахин, сахар хэлтые 2,8 дахин, малай тоһо — 1,3 дахин, загаһа барилгые 2,7 дахин ехэ болгохо.

120 мянган киловатт хүсэтэй Плявиньска гидроэлектростанци барижа эхилхэ, Рижскэ ТЭЦ-эй хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха, Лиепайска ЦЭС-эй хүсые ехэ болгохо. Вентспилсдэ далайн загаһанай порт барижа эхилхэ.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые: мяха — тухайлбал 1,6 дахин, һү — 2,2 дахин, орооһото культура — 3,6 дахин, лён-волокно — 2,4 дахин, хартаабха — 2,3 дахин ехэ болгохо. Мяха ба бекон абахаар гахайе шахажа таргалуулха ябадал үргэнөөр хүгжөөхэ. Клевер тарилгые үргэдхэхэ, тэрэнэй ургаса дээшэлүүлхэ, сабшалан һайжаруулха тушаа, олон жэлэй бэлшээри байгуулха тушаа хүдэлмэри үргэн хэмжээгээр ябуулха. Уһа намаг хатааха системэнүүдые шэнэдхэн заһажа, хүдөө ажахын ашаглалгада 830 мянган гектар газар нэмэжэ оруулха.

КИРГИЗСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,7 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин продукциие — 1,8 дахин ехэ болгохо.

Электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,8 дахин, нүүрһэ малталгые 1,5 дахин, нефть абалгые 7,8 дахин, арһан гутал оёлгые 2,8 дахин ехэ болгохо.

Нарын дээрэ 112 мянган киловатт хүсэтэй Уч-Курганска гидроэлектростанци, шэнэ Шаариханска гидроэлектростанци, Чуйска канал дээрэ хоёр гидроэлектростанци, Фрунзеда тепловой электростанци бариха. Камвольно-суконно комбинат барижа, ашаглалгада оруулха; Фрунзеда медицинскэ препарадуудые хэхэ завод барижа эхилхэ, Фрунзе — Ош хоорондохи автомобильна харгы барижа дүүргэхэ.

Хүдөө ажахын талаар нарин ба нарибтар нооһотой хонидой тоо толгойе саашадань олошоруулха, эбэртэ бодо малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо мяха үйлэдбэрилгые тухайлбал 1,6 дахин, һү— 1,9 дахин, нооһо— 2,1 дахин, орооһо—2,1 дахин, хлопок-сырец—1,2 дахин, сахарна свёкло—1,7 дахин ехэ болгохо.

115 мянган гектар газар дээрэ уһалууриин һубаг канавануудые малтаха. Табанжэл соо тухайлхада 1 миллион гектар бэлшээриин газарые уһажуулха. Орто-Токойскдо водохранилище, Чуйска Ехэ канал барижа дүүргэхэ.

ТАДЖИКСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,4 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин — 1,7 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 4 дахин, цемент хэлгые 13 дахин, хлопчатобумажна бүд нэхэлгые 2,1 дахин, арһан гутал оёлгые 2 дахин ехэ болгохо.

Сыр-Дарья дээрэ Кайрак-Кумска гидроэлектростанци, Вахшска канал дээрэ Перепадна гидроэлектростанци барижа дүүргэхэ. 1956 ондо Вахш мүрэн дээрэ Головной гидроэлектростанци барижа эхилхэ. Цементнэ завод, мүн Сталинабадска хлопчатобумажна комбинадай хоёрдохи ээлжээе ашаглалгада оруулха. Сталинабадта тоһо, өөхэнэй комбинат барижа, ашаглалгада оруулха.

Хүдөө ажахын талаар хлопок тарилгые саашадань бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, илангаяа хлопчатнигай нарин хилгааһатай сортнуудай тарилга ехэдхэхэ ябадалые тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец үйлэдбэрилгые тухайлбал 1,7 дахин, мяха — 2,2 дахин, һү — 2,6 дахин, нооһо — 1,7 дахин, торгоной коконуудые 1,6 дахин ехэ болгохо. Нарибтар ба нарин нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ, каракуль хонидые болон гиссарска хонидой тоо толгойе олошоруулха.

89 мянган гектар газар дээрэ һубаг, канава малтаха, табанжэл соо хоёр миллионһоо бага бэшэ гектар бэлшээриин газарые уһатай болгохо.

АРМЯНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлбал 1,7 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин — 1,6 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 1,3 дахин, минеральна үтэгжүүлгэ — 1,6 дахин, цемент — 2 дахин, виноградна архи нэрэлгые 1,4 дахин, арһан гутал оёлгые 1,5 дахин ехэ болгохо.

Севано-Разданскдахи гидроэлектростанцинуудые барижа дүүргэхэ, 100 мянган киловатт хүсэтэй Татевска гидроэлектростанци барижа эхилхэ. Ацетатна торгоной завод, инструментальна ба консервнэ заводуудые бариха.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо орооһо таряа тарижа ургуулгые тухайлбал 1,5 дахин, мяха — 2,1 дахин, һү — 2,2 дахин, нооһо — 1,8 дахин, торгоной коконуудые — 1,8 дахин ехэ болгохо. Сад, виноград, хлопок тарилгые саашадань хүгжөөхэ. 39 мянган гектар газар дээрэ һубаг канавануудые малтаха, 150 мянган гектар бэлшээриин газарые уһажуулха. Талинска уһалууриин каналые, Арзни-Шамирамска уһалууриин системын түрүүшын ээлжээе барижа дүүргэхэ.

ТУРКМЕНСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин валовой продукциие тухайлбал 1,6 дахин, тэрэ тоодо республиканска промышленностиин—1,8 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо нефть абалгые тухайлхада 1,3 дахин, цемент үйлэдбэрилгые 7,9 дахин, электроэнерги үйлэдбэрилгые 1,8 дахин, арһан гутал оёлгые 2 дахин ехэ болгохо.

Ууралай турбинатай хоёр электростанциие, Чарджоуска суперфосфатна заводые, Гаурдакска сернэ шэнэ руднигые ашаглалгада оруулха; Безмеинскэ цементнэ заводые үргэдхэхэ, Кизыл-Кум — Красноводск хоорондохи газопроводой барилгые хараалха.

Хүдөө ажахын талаар хлопок тарилга ба малажалые хүгжөөхэ, илангаяа каракуль хонидые олошоруулха ябадалые тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо. 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хлопок-сырец тухайлхада 2,1 дахин, мяха—1,8 дахин, һү—2,2 дахин, нооһо—1,3 дахин, каракуль арһа—1,4 дахин, торгоной коконуудые 1,5 дахин ехээр абаха.

205 мянган гектар уһалагдадаг газарые хүдөө ажахыда ашагладаг болохо, 10 миллион гектар губи таладахи бэлшээриие уһажуулха. Кара-Кумска каналай түрүүшын ээлжээе, Сары-Язынска ба хоёрдохи Теджэнскэ водохранилище барижа дүүргэхэ.

ЭСТОНСКО СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлбал 1,6 дахин ехэ болгохо.

Табанжэл соо сланец малталгые тухайлбал 1,7 дахин, сланецһаа абтадаг газ үйлэдбэрилгые 1,7 дахин, электроэнерги үйлэдбэрилгые 2,8 дахин, торф малталгые 1,7 дахин, минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгые 4 дахин, цемент хэлгые 2 дахин, хлопчатобумажна бүд нэхэлгые 1,4 дахин, арһан гутал оёлгые 1,5 дахин, малай тоһо үйлэдбэрилгые 1,2 дахин, загаһа барилгые 1,6 дахин ехэ болгохо.

Ахтмда газосланцева завод, мүн сланцева тоһо болбосоруулха завод бариха, сланец дээрэ хүдэлхэ Прибалтийска электростанци барижа, 300 мянган киловатт хүсэтэйгөөр түрүүшын ээлжээе ашаглалгада оруулха. «Пунане Кунда» гэжэ цементнэ заводые шэнэдхэн байгуулжа, жэлдээ 225 мянган тонно цемент үгэдэг болгохо. Загаһанай промышленностиин эрье шадарай базые үргэдхэхэ.

Хүдөө ажахын талаар 1955 онтой сасуулхада 1960 ондо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые: мяха — тухайлхада 1,8 дахин, һү — 2,3 дахин, орооһо — 2,5 дахин, хартаабха — 1,9 дахин ехэ болгохо. Мяха ба бекон абахаар гахай шахажа таргалуулгые үргэнөөр хэрэглэхэ. Клевер тарилгые үргэдхэхэ ба ургасыень дээшэлүүлхэ, сабшалан һайжаруулха тушаа, олон жэлэй культурна бэлшээри байгуулха тушаа хүдэлмэри үргэн хэмжээгээр ябуулха. Уһа намаг хатааха системэ шэнээр байгуулжа, 38 мянган гектар газарые, тиимэ системэнүүдые мүн шэнэдхэн заһажа 194 мянган гектар газарые хүдөө ажахыда ашагладаг болохо.

КАРЕЛО-ФИНСКЭ СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Табанжэл соо бүхы промышленностиин, мүн республиканска промышленностиин валовой продукциие тухайлхада 1,6 дахин ехэ болгохо.

Ой модоной, саарһанай ба модо болбосоруулха промышленностиин саашанхи хүгжэлтые хангаха. Табанжэл соо барилгын модо шэрэлгые тухайлбал 1,5 дахин, хюрөөдэһэн модо бэлэдхэлгые 1,8 дахин, саарһа хэлгые 1,8 дахин ехэ болгохо. Кондопожско ба Сегежскэ целлюлозно-саарһанай комбинадуудые үргэдхэхэ, Ново-Кемскэ модо хюрөөдэхэ ба модо болбосоруулха комбинадые, мебельнэ фабрика бариха; картонно комбинат барижа эхилхэ. Западно-Карельскэ түмэр замай барилгые үргэлжэлүүлхэ.

Табанжэл соо электроэнерги үйлэдбэрилгые тухайлхада 2 дахин, алюмини — 1,6 дахин ехэ болгохо. 80 мянган киловатт хүсэтэй Ондско гидроэлектростанциие, мүн тэрэшэлэн Кумска, Выгостровско ба Пальесандальска гидроэлектростанцинуудые ашаглалгада оруулха, 80 мянган киловатт хүсэтэй Иовско гидроэлектростанциие барижа эхилхэ. Валазминска водохранилищиие бариха.

Хүдөө ажахын талаар, 1955 онтой сасуулхада, 1960 ондо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгые: һү — тухайлхада 2,3 дахин, мяха — 1,6 дахин, хартаабха—3,2 дахин, овощь 5 дахин ехэ болгохо. Уһа намаг хатааха системэ шэнээр барижа ба шэнэдхэн заһабарилжа, 55 мянган гектар газарые хүдөө ажахыда хэрэглэдэг болохо.

* * *

Зургаадахи табанжэлэй түсэб Советскэ Союзай арадай ажахын, хамагай түрүүн социалистическэ экономикын үндэһэ һуури мүн байһан хүндэ индустриин шэнэ хүсэтэ дэбжэлтые хараална. Энэ түсэбые бэелүүлгэ СССР-эй экономическа хүсэ шадалые, тэрэнэй һүр хүсэтэй оборонно шадабариие саашадань бэхижүүлхэ, арадай жаргалта тэнюун байдалые нилээд дээшэлүүлхэ, советскэ культурые дэбжээхэ байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэлтые хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци, тэдэнэй шэн зоригто ажал шиидхэхэ болоно, манай партийна, советскэ, ажахын, профсоюзна организацинуудай эмхидхэхы ажал хүдэлмэри, промышленна предприятинуудые барилганuудые, колхозууд, машинно-тракторна станцинууд болон совхозуудые тэдэнэй ямараар хүтэлбэрилһэнһөө дулдыха болоно.

Зургаадахи табанжэл хадаа арадай ажахын бүхы һалбаринуудта шэнэ техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ табанжэл болохо юм. Тиимэһээ съезд болбол техническэ прогресс хангаха, эсэгэ оронойнгоо ба гадаадын наукын, техникын тон шэнэ туйлалтануудые, эрхим һайн предприятинууд болон колхозуудай дүй дуршэлые, промышленность ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дуршэлые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулхыень бүхы партийна, ажахын организацинуудые уялгална. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, үйлэдбэриин бүхы мэргэжэлтэдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ гээшэ айхабтар ехэ удхашанартай, тиигээд лэ байгаа сагта зургаадахи табанжэл соо арадай ажахыда үгтэхэ шэнэ техникэ үлэмжэ ашагтай туһатайгаар хэрэглэгдэхэ байна.

Социалистическэ промышленностиин ба хүдөө ажахын бүхы һалбаринууд айхабтар ехэ арга боломжотой. Энэ арга боломжыень элирүүлээд, эзэн ёһоор ашаглаха гээшэ зургаадахи табанжэлэй даалгабаринуудые гансашье дүүргэхэ бэшэ, мүн үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангаха гэһэн удхатай. Предприяти ба колхоз бүхэнэй зүгһөө гүрэнэй даалгабаринуудые бүхы талаарнь хэлсээнгүй дүүргэхэ, ажалай бүтээсые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үные химдаруулха ба тэрэнэй шанарые һайжаруулха, хаа хаанагүй алмалта хэхэ, продукци бүтээлгэдэ ажалай гарашые бага болгохо гэхэ мэтын шухала байһанда партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй тусгаар анхаралые съезд хандуулна.

Түсэбтэ социалистическэ ажахын оршожо байхада гүрэнэй материальна, эдеэ хоолой, мүнгэн резервтэй байха ябадал ехэ удхашанартай. Эдэ резервые саашадань ехэ болгохо ябадал зургаадахи табанжэлэй шухала зорилгонуудай нэгэн мүн гэжэ съезд тоолоно.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые дүүргэлтэнь бүхы социалистическэ лагериин саашадаа бэхижэхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ ту[...]ри болохо юм. Арадай ажахын зарим һ[...]нуудай хүгжэлтые таарлдуулха, үйлэдбэри[...] гэжүүлхэ болон коопериировалха мэтээр, мү[...]но-техническэ туйлалтануудые, үйлэдбэриин [...] дүй дуршэлые андалдан абалсаха мэтээр э[...]ческа ресурснуудые, үйлэдбэриин хүсэ [...] ниитынгээ ашаг туһала үлэмжэ ехээр х[...] талаар Советскэ Союз арадай демократиин [...]тай хани харилсаагаа бүхы хэмжээгээр үр[...] байна. Олон ондоо социально-политическэ [...]тэй оронуудай хоорондоо эбтэйгээр а[...] шухала байһые эрид шууд хамгаалха зуур[...] ветскэ гүрэн бэе бэеынгээ ашаг туһые үнд[...]гон, бусад оронуудтай худалдаа наймаа ү[...] гэжэ оролдохо байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа [...] XX съездын Директивэнүүдэй проектые [...] доо КПСС-эй Централна Комитет олон [...] предприятинуудай коллективүүдэй, колх[...] дурадхалнуудые хараадаа абалсаһан байх[...] Эдэ дурадхалнуудые бэлэдхэхэ ба зүбшэн [...]дэ үргэн ниитэ хүдэлмэришэд, колхознигуу[...] мышленность ба хүдөө ажахын мэргэжэлт[...] дэмтэд олоороо хабаадалсаа. Тэдэнэй патр[...]ка үүсхэл, үйлэдбэриин баян дүй дур[...] зургаадахи табанжэл соо арадай ажахын а[...] һалбаринуудые хүгжөөхэ зорилгонуудые [...] зүбөөр тодорхойлходонь, социалистическэ п[...]ленность, хүдөө ажахы ба транспортда бии [...] доторой айхабтар ехэ арга боломжые эли[...]дэнь Централна Комитедтэ туһалаа.

Предприятинуудта, колхозууд, МТС-үүд, [...]зууд ба барилгануудта табанжэлэй түсэбэй [...]баринуудай 1956 он соогоо хүргэгдэхын [...] тус Директивэнүүдэй үндэһөөр 1956 — 19[...]дай зургаадахи табанжэлэй түсэб минис[...]нүүд, захиргаанууд, союзна республикануу[...]номическа районуудаар тон богони [...] соо зохёогоод, баталагдаха шухала гэжэ[...] тоолоно. Энэнь табанжэлэй түсэбые бэелүүл[...]лөө арад зоной үүсхэл элэбхиие элсүүлхэдэ, [...] ажахын бүхы һалбаринуудтахи доторой ш[...]зервнүүдые элирүүлхэдэ, түсэбтэ даалгаб[...]дые дүүргэхын хойноһоо нягта хинална тог[...] туһалха байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти[...] съезд СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зу[...]хи табанжэлэй түсэбэй даалгабаринуудые [...]хэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүгэдэарада[...] листическэ мүрысөө дэлгэрүүлхыень бүхы [...] мэришэдые, колхознигуудые, советскэ инт[...]циие уряална. Зургаадахи табанжэлые бэ[...] ябадал социалистическэ экономико хүгж[...] арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэг дэлбэг [...] гэһэн зорилго шиидхэлгэдэ, манай орон дот[...]мунистическэ общество байгуулгада шэнэ ех[...] болохо байна.

Зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые советскэ арад халуунаар дэмжэнэ

Шэнэ илалтануудта зоригжуулна

СВЕРДЛОВСК, январиин 17. (ТАСС). Уралай машина бүтээгшэд, металлургнууд, шахтёрнууд, түмэр замшад шэнэ табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проекттэй танилсаһаар. Дээдэ-Исетскэ металлургическа заводой цехүүдтэ энэ документые уншалга ба зүбшэн хэлсэлгэ болоһон байна. Мартеновскэ цехын улаан булан соо булад хайлуулагшад суглараа. Халаанай начальник нүхэр Козлов иигэжэ хэлээ:

— Экономикоёо шадаал һаа түргэнөөр хүгжөөхые бүхы советскэ арадай хүсэжэ байһан эрмэлзэлгэ Директивэнүүдэй проект соо харуулагдана. Шэнэ техникые болон технологиие хэрэглэһэнэй ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ манай завод электротехническэ булад болон прокат үйлэдбэрилэн гаргалгые хэдэн олон мянган тонноор ехэ болгоо. Гэбэшье, манай үмэнэ табигдажа байһан бүри орёо бэрхэтэй зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада бидэнэр бүхы хүсөө гарган ажаллахабди.

Металлургнууд ехэ эдэбхитэйгээр ажаллана. Январь соо Дээдэ-Исетскэ булад хайлуулагш[...] сэбһөө гадуур 780 тонно э[...]талл үгэһэн байна.

«Свердловскуголь» ком[...] горнягууд Директивэнүүдэй[...]тые ехэ эдэбхитэйгээр [...] Уральска шахтёрнууд шэн[...]жэлэй даалгабариһаа гад[...] мянган тонно нүүрһэ малта[...] ажалай бүтээсые түсэбөөр[...]лагдаһанда орходоо хоёр ха[...]цент үлүү ехээр дээшэлүүл[...]һэнэй өөрынь үные химд[...] зургаа миллионһоо доошо б[...] хэрит арьбалха гэһэн уялга[...]

Агууехэ программа

КЕМЕРОВО, январиин 17. (ТАСС). 1956—1960 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектын радиогоор дамжуулагдахада, Кузбассай хэдэн мянган горнягууд ехэ һайшаалтайгаар угтаһан байна. «Ленинуголь» трестын «Полосаевская-1» шахтада энэ түүхэтэ документ ехэ һайшаалтайгаар угтагдаа.

— Амгалан байгуулалтын агууехэ программые манай парти хараалаа. Эхэ ороноо бүри гоё һайхан ба түгэлдэр хүсэтэй болгохые советскэ хүнүүдэй хүсэжэ байһан эрмэлзэлгэ энэ документ соо хар[...]на,—гэжэ «Донбасс» комбай[...]тэ машинист нүхэр Демилов[...]

Горнягуудай коллектив [...]шээлтэйгээр ажаллана. Мү[...]тын коллектив түсэбһөө гад[...]гаран тонно нүүрһэ малта[...] байна.

Урма зоригыемнай улам бадаруулба

УЛАН-УДЭ. Түрэл партиингаа съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсожо, «Победа» гэжэ олзоборилгын артелиинхид яһала һайн амжалта туйлаа. Манай коллектив декабрь һарынгаа түсэбые хоёр үлүүлэн дүүргээ.

Советскэ хүнүүд туйлаһан амжалтаараа хэзээдэшье һанаагаа амардаггүй. Би табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь хоёр һара үрид дүүргэһэндээ һанаагаа амарнагүйб. Харин шэнэ табанжэл соо мэргэжэлээ улам дээшэлүүлжэ, бүтээсэеэ бүри ехэ болгохо зорилготойб. Мүнөө зургаадахи табанжэлэй Директивэнүүдэй проекттэй танилсаад байхадаа улам һайнаар хүдэлхэ гэжэ шиидэбэб. Коммунизм байгуулжа байгаа советскэ хүн зондо [...]тай зохид хубсаһа оёхо гээш[...] нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Эхэнэрнүүдэй ажабайда[...] һайжаруулха, ажалшадай [...] хүлһэ бүри дээшэлүүлг[...] Директивэнүүдэй проектдэ [...]нэ. Энэнь манай урма зориг[...] бадаруулна.

С. Ле[...]

Механизаторнуудай баяр

КУРУМКАН. Тус аймагай Могойто нютагайхидта радио тон ехэ һонииние дуулгаба. Эндэхи зон зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдэй проектые гүнзэгы баясхалантайгаар шагнаба.

Энэ мэдээсэлдэ харюу болгон, Баргажанай МТС-эй механизаторнууд съездын нээгдэхэ үдэр болотор трактор машинануудай заһабарилгые дүүргэхэ уялга абаба.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ МТС-эй механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрһээр үнинэй. Эндэ ажалай эрхим амжалта туйладаг механизаторнууд олон. Жэшээлхэдэ, электрогагнуурщан нүхэр Рупышев нормоёо 300 процент, тракторист нүхэр [...] 295 процент дүүргэнэ.

Заһабарилгада ябажа ба[...] ханизаторнууд түрэл парти[...] съездые ажалай эрхим бэл[...] угтахын тула ажалайнгаа [...] улам дээшэлүүлнэ.

О. Р[...]

Редактор Д. Л. ЛОБС[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 22-67, бухгалтерия 37-32. Для международных переговоров — 16.

Н—00665. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак.